

AKCIJSKI NAČRT USMERJANJA OBISKA IN REKREACIJSKIH DEJAVNOSTI V TRIGLAVSKEM NARODNEM PARKU

(ANUORD)

Delovno gradivo 3.0

Avgust 2023, dopolnjeno november 2023

**NAČRT
UPRAVLJANJA
(NU)
TRIGLAVSKEGA
NARODNEGA
PARKA
2016 – 2025**

**AKCIJSKI NAČRT USMERJANJA OBISKA IN REKREACIJSKIH
DEJAVNOSTI (ANUORD) 2023 – 2025 + 2 leti**

AKCIJSKI NAČRT ZA OBMOČJE POKLJUKE

**AKCIJSKI NAČRT OHRANJANJA
BIOTSKE RAZNOVRSTNOSTI**

AKCIJSKI NAČRT ZA TUJERODNE VRSTE

AN sprejme minister pristojen za naravo.

AKCIJSKI NAČRT USMERJANJA OBISKA IN REKREACIJSKIH DEJAVNOSTI (ANUORD) 2023

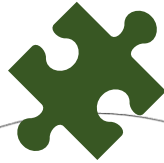

1

OPREDELITEV IZZIVOV IN PREDNOSTNIH DEJAVNOSTI IN OBMOČIJ NAČRTA

Pregled stanja in opredelitev kritičnih rekreacijskih dejavnosti in prednostnih območij ukrepanja.

- Strokovne podlage in piloti.

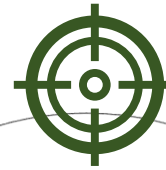

2

NABOR UKREPOV

Opredelitev možnih rešitev, pristopov in ukrepov po prednostnih področjih ukrepanja.

- Posvetovanje s strokovnjaki in lokalnimi skupnostmi

3

USKLAJEVANJE, PRIORITIZACIJA IN FINANCIRANJE

Izbor ukrepov z vidika doseganja varstvenih in razvojnih ciljev parka in izvedljivosti. Opredelitev finančnih virov.

- Usklajevanje s ključnimi deležniki o delovnem gradivu.

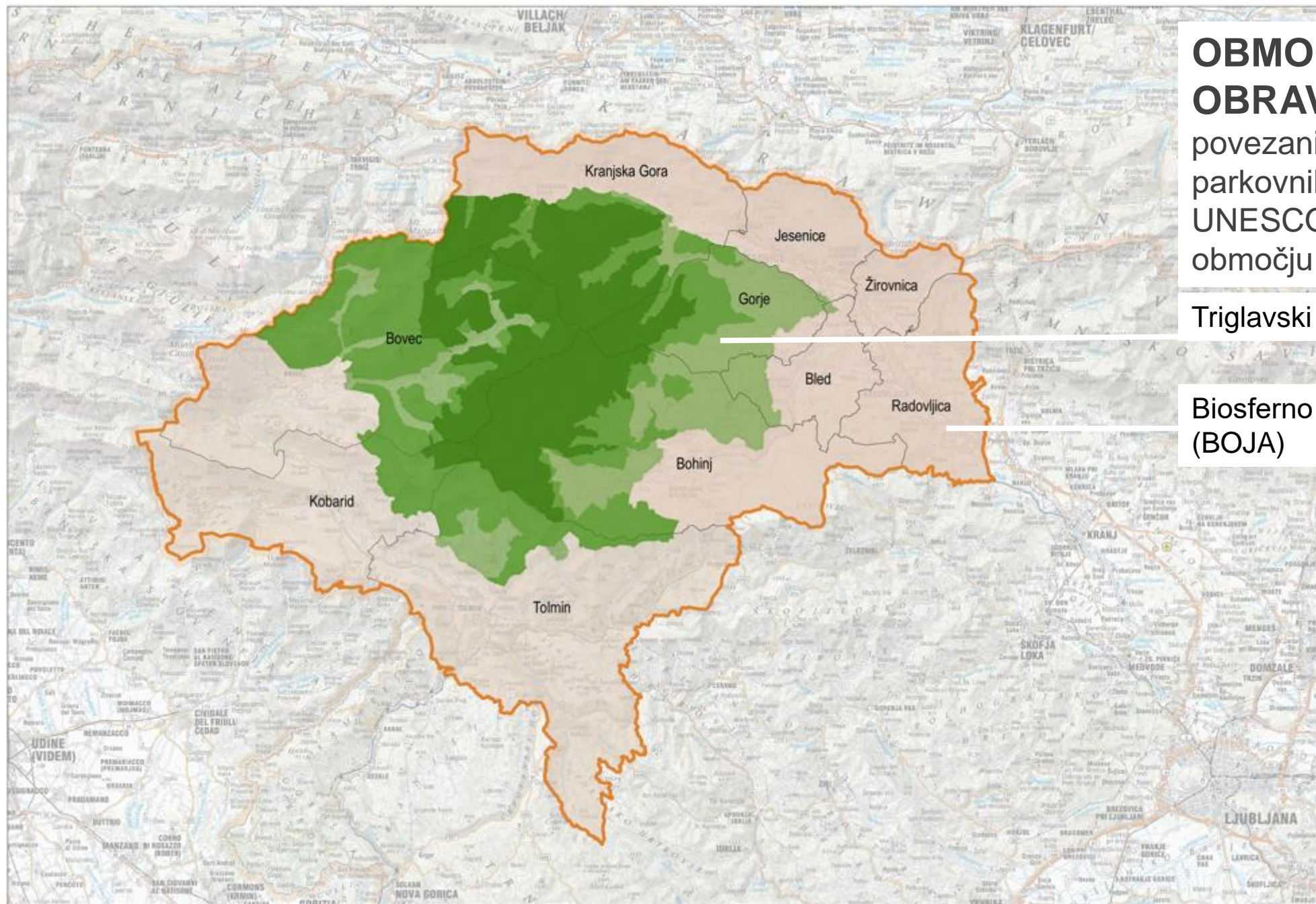

4

ZASNOVA IN OBRAVNAVA NAČRTA

Zasnova akcijskega načrta s finančno in časovno opredelitvijo.

- Javna predstavitev, obravnava in sprejem.

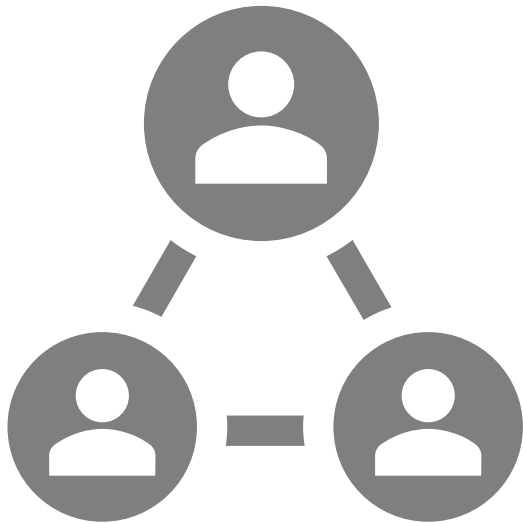
**OBMOČJE
OBRAVNAVE = TNP,**
povezani ukrepi tudi v
parkovnih občinah in v
UNESCO Biosfernem
območju Julijske Alpe

Triglavski narodni park (TNP)

Biosferno območje Julijske Alpe
(BOJA)

IZHODIŠČA

- Obravnava vsebine, ki **niso** naslovljene z Načrtom upravljanja TNP
- Naslavlja **aktualne** izzive obiska in prometa v TNP
- **Enoten koncept**, a prilagoditve posameznemu območju in situaciji
- **Enostaven dokument**: nabor ukrepov + grafika
- **Osnova usmerjanja obiska** = varstvo narave

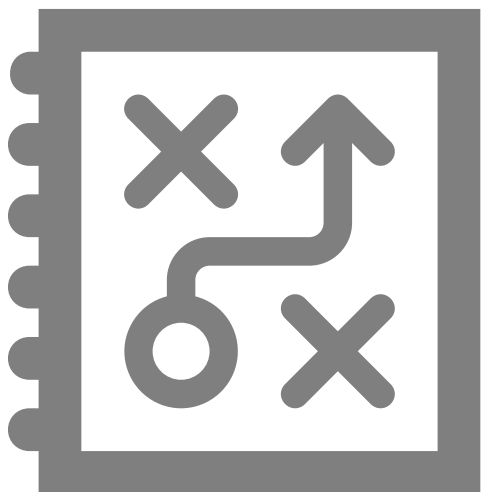

Usmerjanje obiska v TNP

= **dinamična** naloga, ki se vsako leto nadgrajuje in je predmet novih spoznanj, praks, rešitev in tehnologij

= **skupna** naloga pristojnih upravljavcev cest in območja
! občine - javni zavodi/upravljalci - država

= najbolj **prioritetno** področje upravljanja TNP

Vsebina

1. ANALIZA
2. CILJI IN UKREPI
3. FINANČNI IN ČASOVNI OKVIR
ORGANIZACIJA IZVAJANJA

DEL 1: ANALIZA

Jošt Gantar, STO Mediateka

OBISK TNP NARAŠČA

1. DNEVNI OBISK NARAŠČA
2. MOTORNI PROMET NARAŠČA
3. OBSEG LEŽIŠČ IN NOČITEV V BOJA NARAŠČA
4. TREND OUTDOOR DEJAVNOSTI (POHODNIŠTVO, KOLESARJENJE, VODNI ŠPORTI, NOVE AKTIVNOSTI)
5. SPREMINJA SE STRUKTURA OBISKOVALCEV
6. POSPEŠEK DIGITALIZACIJE IN SOCIALNIH OMREŽIJ

**OBMOČJE TNP = ENAKO =
PREMAJHNO ZA VSE**

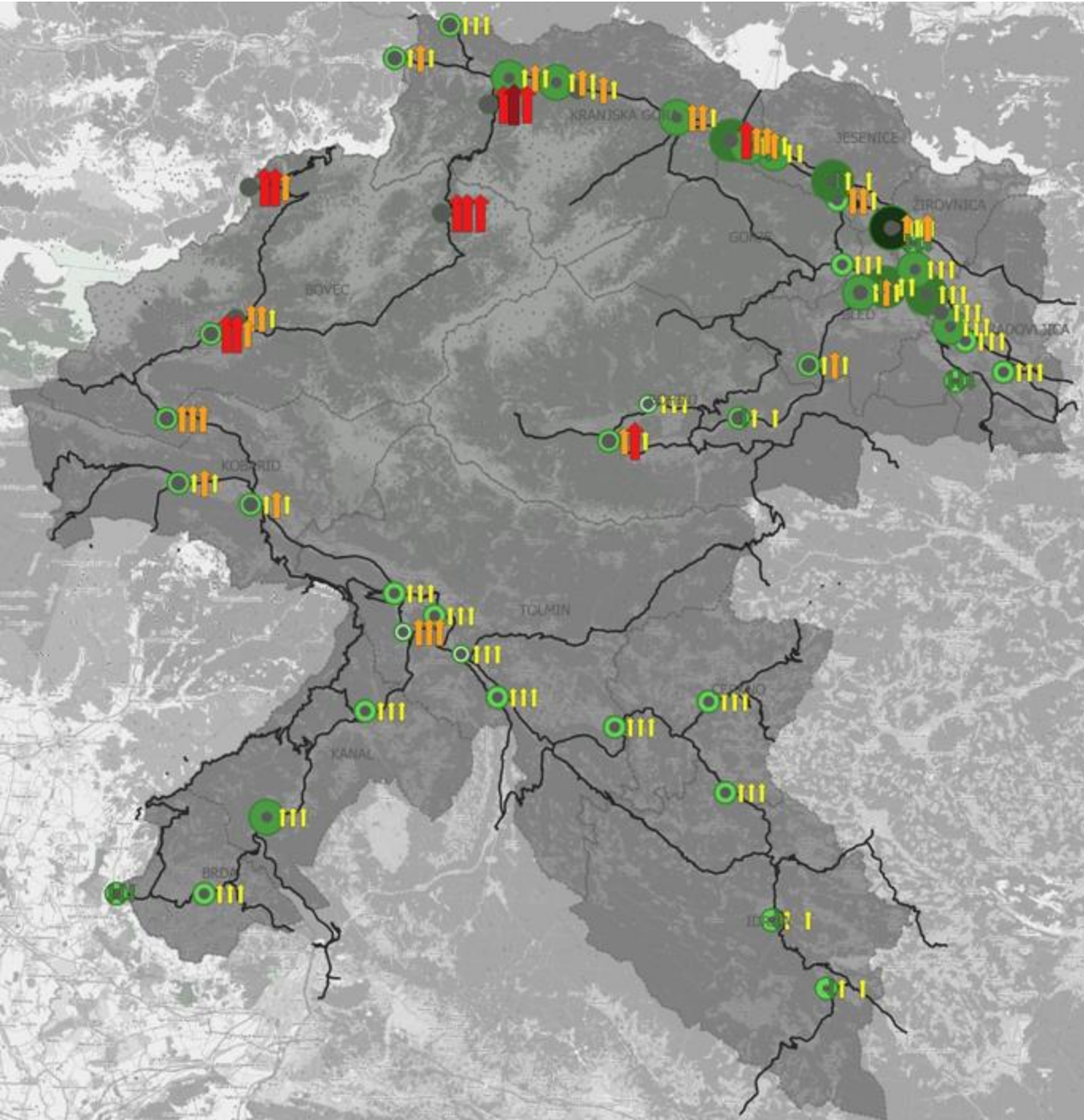
**OBISK OGROŽA VAROVANE
VREDNOTE PARKA =>**

**KREPITEV SKUPNIH UKREPOV
TNP + OBČINE + RS**

MOTORNI PROMET

STOPNJA RASTI MOTORNEGA PROMETA NA DRŽAVNIH CESTAH MED LETI 2014 IN 2018 ponekod več kot 100 %

Stopnja rasti motornega prometa na državnih cestah med leti 2014 in 2018

Od leve proti desni, rast prometa med 2014 in 2018: PDLP v letu 2018
povpr. letnega dnevnega prometa,
povpr. poletnega dnevnega prometa
in povpr. izvensezonskega prometa

- ↓ < 0 %
- ↑ 0-25 %
- ↑ 25-50 %
- ↑ 50-100 %
- ↑ >100 %

- <1.500
- 1.500-5.000
- 5.000-10.000
- 10.000-20.000
- >20.000

Indeks razmerja sezonskega in
izvensezonskega prometa

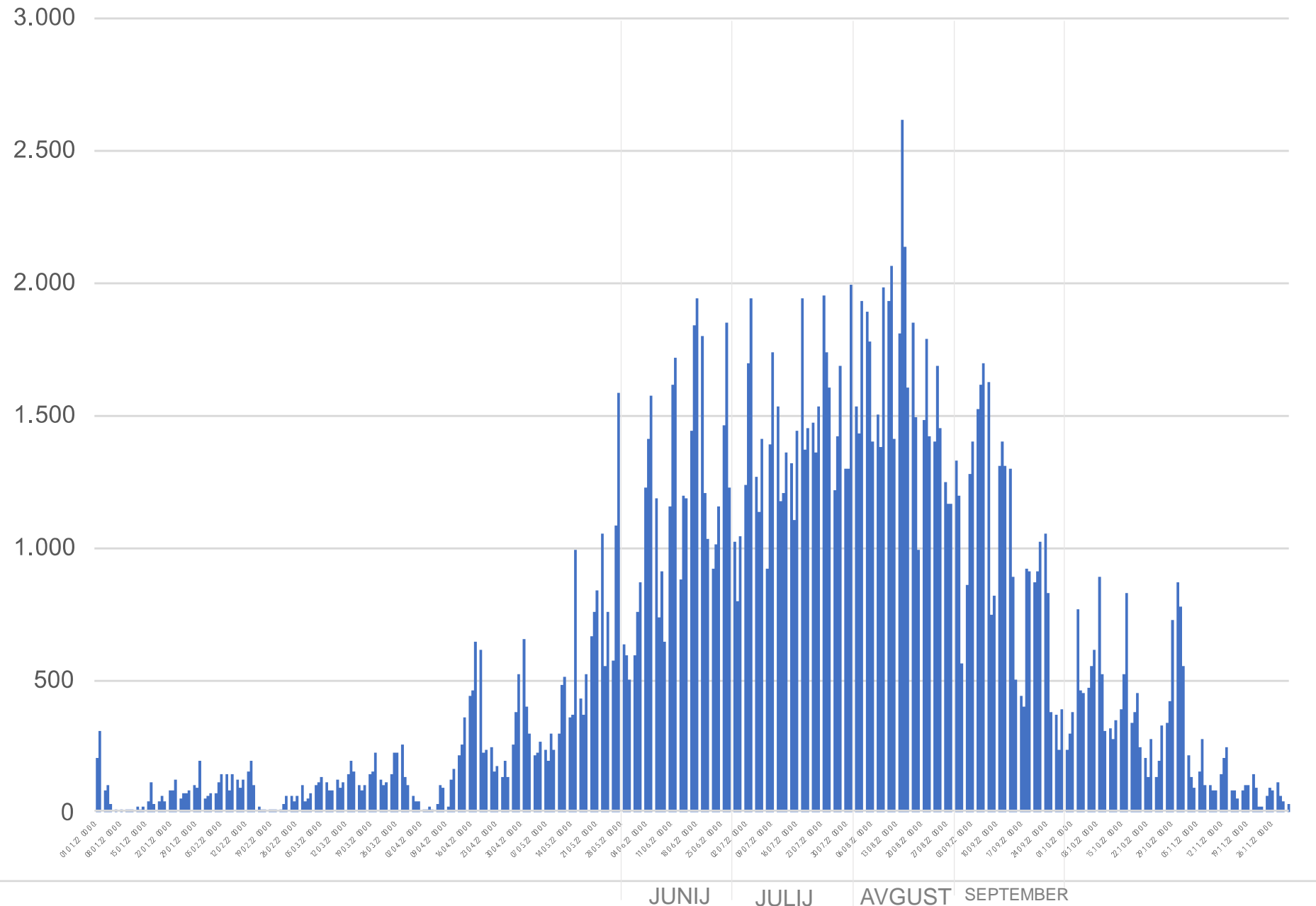
- <100
- 100-150
- 150-300
- 300-600

— Državne ceste
■ Občine v Julijskih Alpah

Opomba: za AŠM Slap ob Idriji, Bled in Stopnik podatkov za 2014 ni, zato so obdelani podatki za 2015. Za AŠM Nomenj pa za leto 2017.

Obseg dnevnega prometa na Vršiču v letu 2022

PROMET VRŠIČ 2022

Obdobje:

1.1.2022-30.11.2022

Povprečni PLDP: 621

Motorji: 143

Osebna vozila: 402

Max: 14.8.2022

2.612 vozil

Skupaj(obojesmerno):

207.438 vozil

Junij; 17,8 %

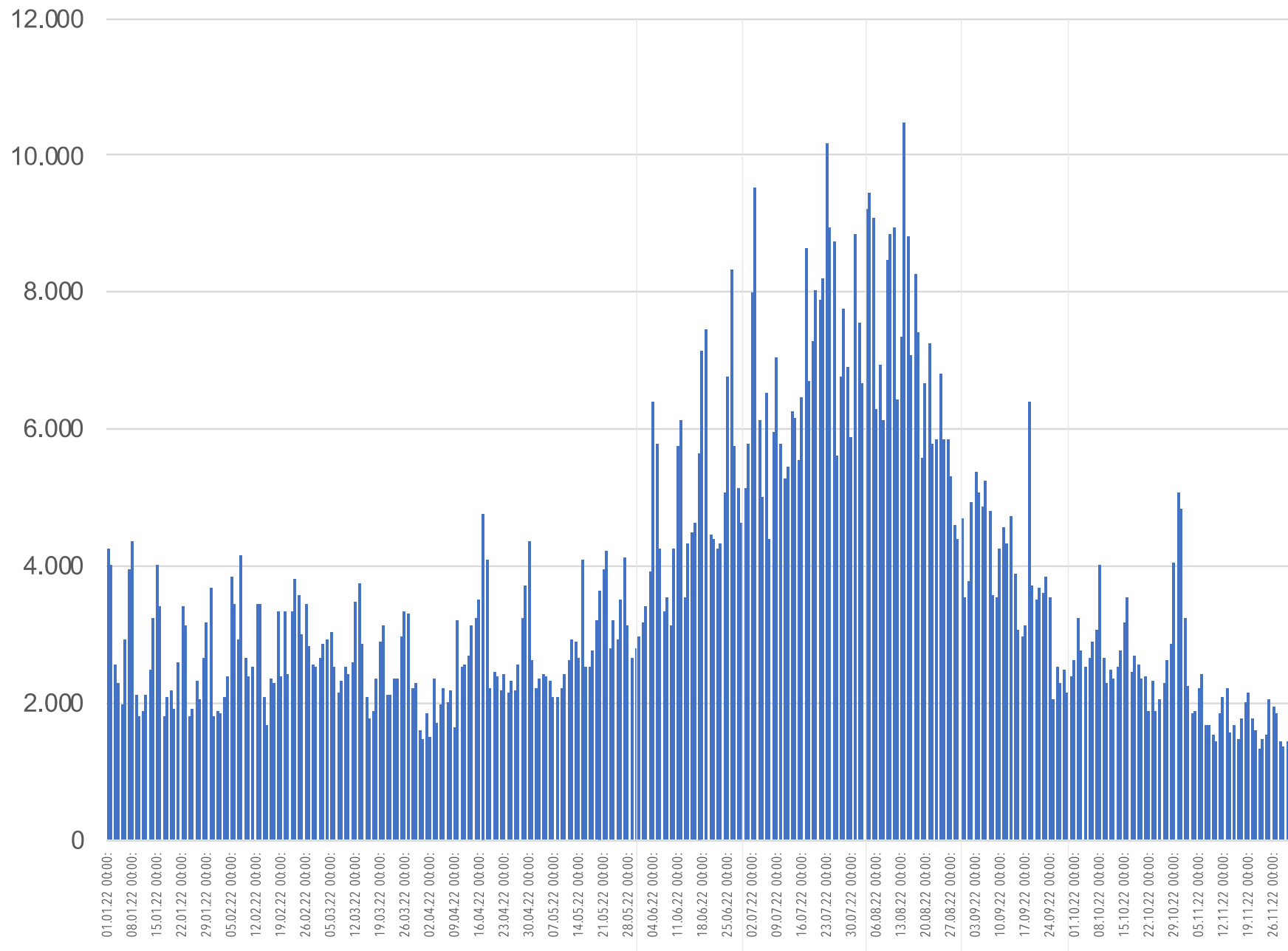
Julij; 21,8 %

Avgust; 23,4 %

September; 13,3 %

Vir: DRSI

Obseg dnevnega prometa v Ribčev Lazu 2022

PROMET RIBČEV LAZ

Obdobje:

1.1.2022-30.11.2022

Povprečni PLDP: 3.736

Motorji: 125

Osebna vozila: 3.112

Max: 14.8.2022

10.481 vozil

(obojesmerno)

Skupaj v obdobju

(obojesmerno):

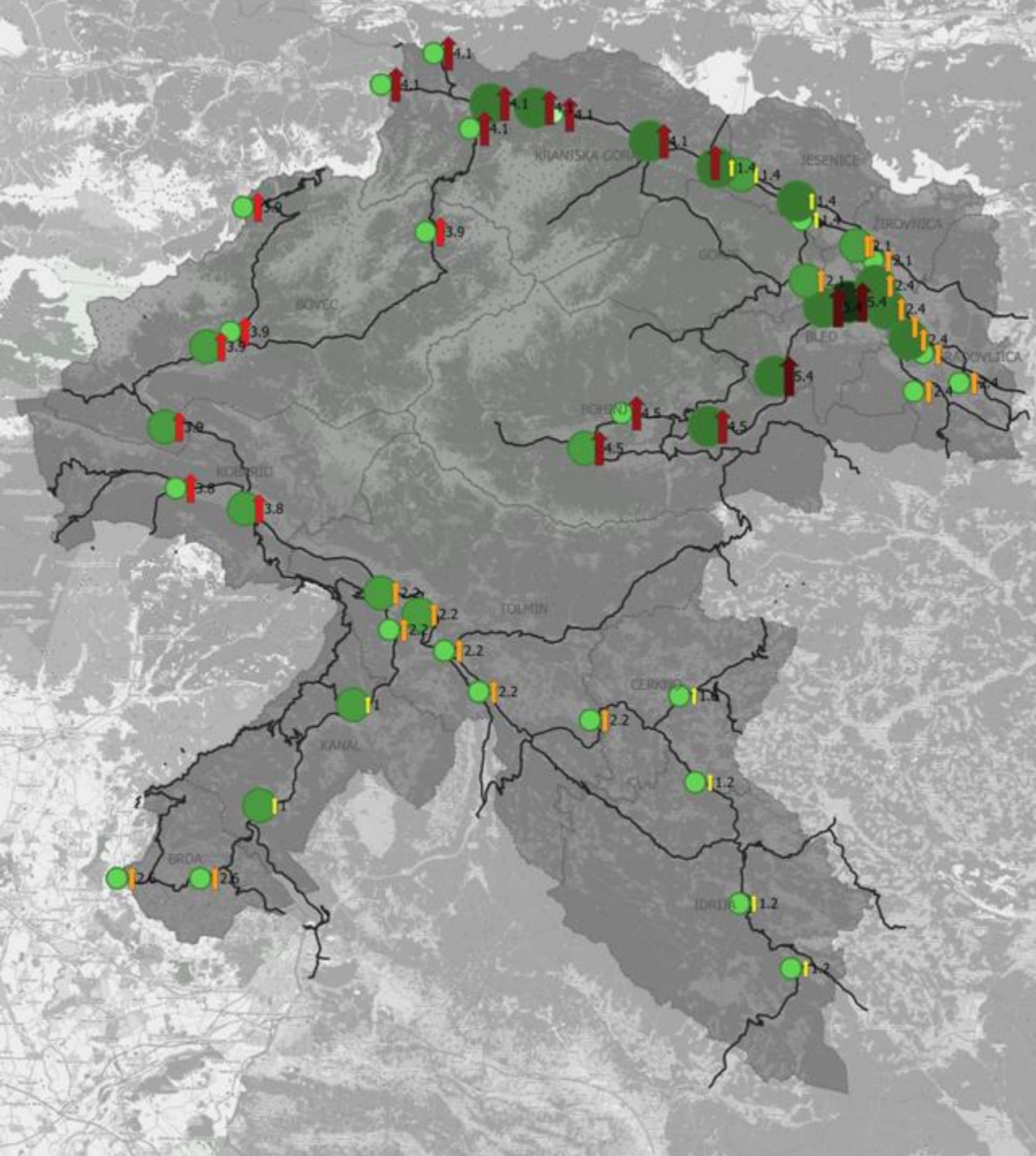
1.247.721 vozil

Vir: DRSI

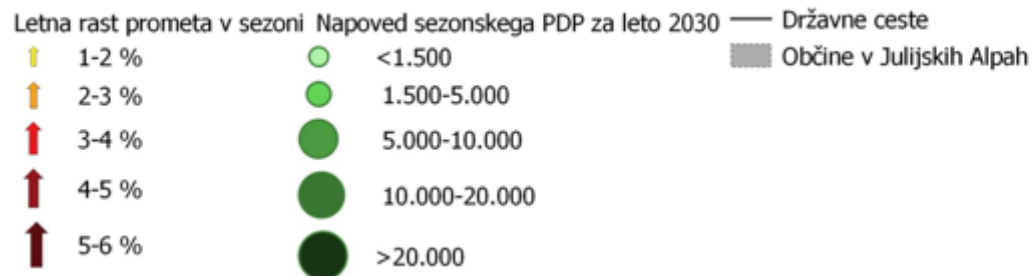

NAPOVED SEZONSKIH PROMETNIH OBREMENITEV ZA 2030

Brez ukrepov pričakovana nadaljnja 5-6 % letna rast

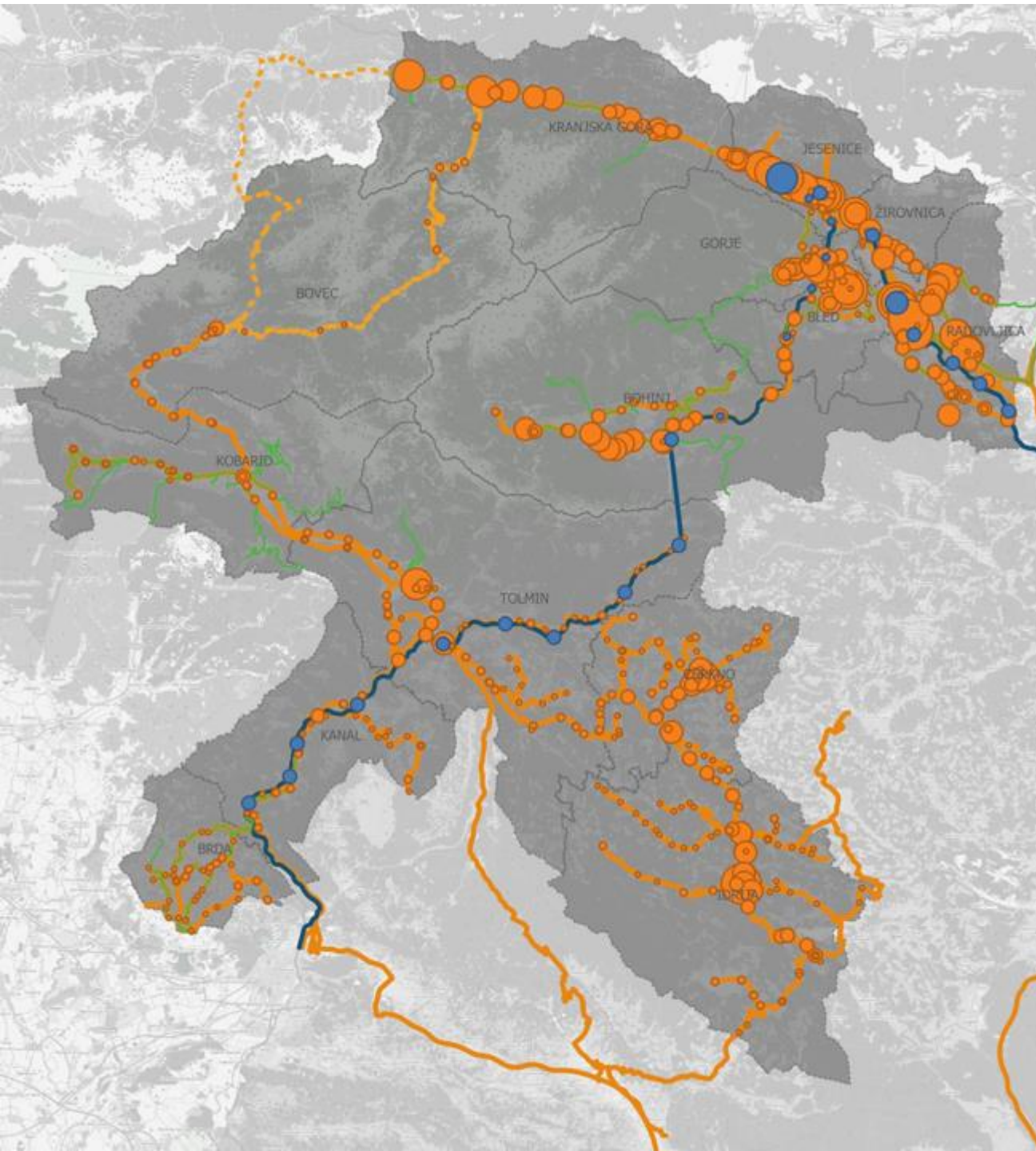

Napoved sezonskih prometnih obremenitev za leto 2030

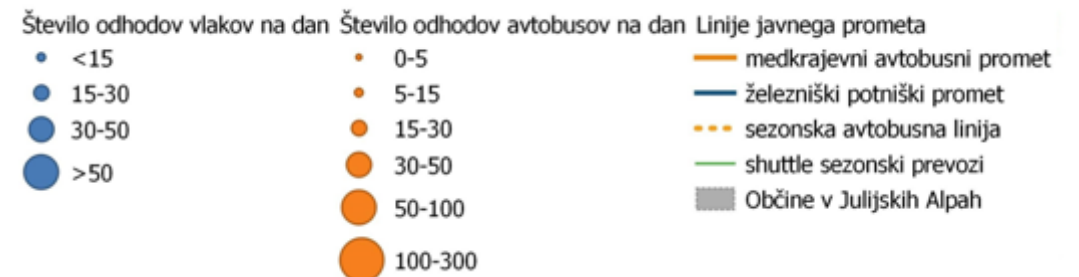

Vir: CPS Julijske Alpe, PRC, karte PNZ, 2022

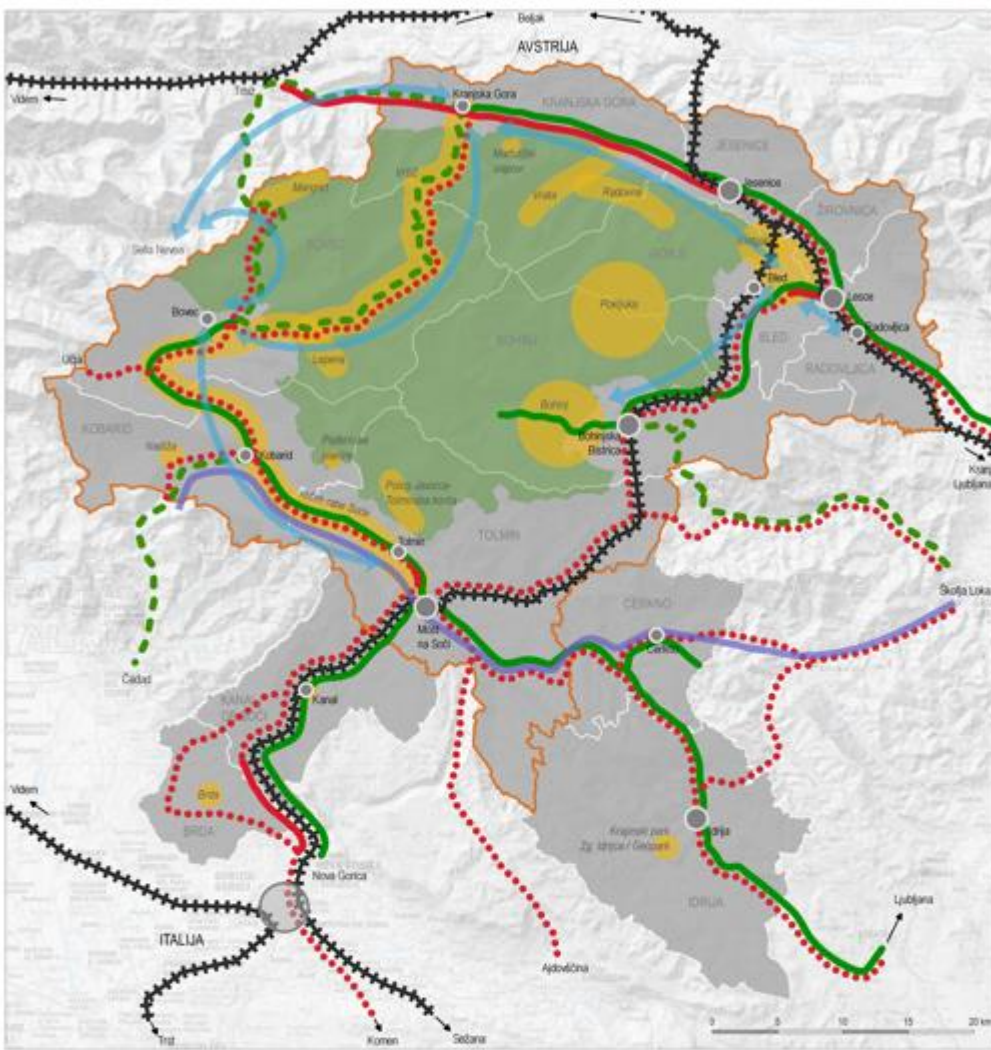
PONUDBA JPP JE NEURAVNOTEŽENA in ne zadošča potrebam obiska in ukrepom zmanjševanja motornega prometa

Ponudba javnega potniškega prometa v Julijskih Alpah

Vir: CPS Julijske Alpe, PRC, karte PNZ, 2022

Ključni medobčinski izzivi trajnostne mobilnosti Julijskih Alp

- Umirjanje prometa na zgostitvenih območjih
- Izgradnja daljinskih kolesarskih povezav
- Daljinske kolesarske povezave
- Železniške proge
- Ključne avtobusne povezave
- Sezonske avtobusne povezave
- Medobčinsko urejanje prometa v sezonah
- Pomembno mobilnostno vozlišče
- Mobilnostna točka
- 4. razvojna os
- Triglavski narodni park
- Biosferno območje Julijske Alpe

Kartografska podlaga: GURS, državna pregledna karta 1:250000

CILJNE VREDNOSTI

Doseganje zastavljenih ciljev bomo spremljali prek nabora osnovnih kazalnikov, ki so bili uporabljeni v okviru analize stanja.

KAZALNIK	NAVEZAVA NA CILJ	IZHODIŠČNA VREDNOST	CILJNA VREDNOST 2028
Ogljični odtis regije – delež emisij CO ₂ iz prometa se znižuje	II	20 %	15 %
Dolžina novih pešpoti	III, VI	–	20 km
Dolžina novih kolesarskih povezav	III, VI	–	70 km
Delež potovanj, opravljenih z nemotoriziranimi prometnimi načini in JPP ¹²	I, II	–	Povečanje za 5 %
Izboljšana dostopnost JPP (delež prebivalcev, ki živijo v 500- ali 1.000-metrski oddaljenosti od postajališč cestnega JPP s primerno pogostostjo voženj) ¹³	II, IV, VI, VII	Gorenjska: 500 m – 58 %, 1.000 m – 70 % Goriška: 500 m – 23 %, 1.000 m – 39 % (leto 2019)	60 % 70 % 28 % 44 %
Število vzpostavljenih čezmejnih povezav JPP	I, II, IV, VII, IX	0	3
Število novih prestopnih (P + R) in multimodalnih točk na območju JA	I, II, IV, V, VI, VII	–	5, 9
Število novih ukrepov umirjanja prometa	I, II, III, VI, IX	–	25
Število novih ukrepov e-mobilnosti	II	–	5
Število vzpostavljenih podpornih rešitev za optimizacijo multimodalnosti	IV, V, VII	1	2
Število vzpostavljenih platform za celostno prometno načrtovanje in upravljanje mobilnosti na območju Julijskih Alp	VIII	0	2
Število dejavnosti, ki prispevajo k dvigu ozaveščenosti prebivalcev in obiskovalcev Julijskih Alp	I, III, VI	–	9
Število novih turističnih produktov na osnovi JPP	I, II, IV, V, IX	–	5
Število izdelanih mobilnostnih načrtov za zgostitvena območja in večje generatorje prometa	II, III, V, VI	–	5

Vir: CPS Julijske Alpe, PRC, karta K&Z, 2022

CPS JULIJSKE ALPE:

opredeljena je strategija trajnostne mobilnosti

Izziv: Zmogljivost
Bohinjske železniške
proge in vlakov.

Vir: Občina Bled, Bojana Lukan

Kolesarska povezava Bled – Bohinj

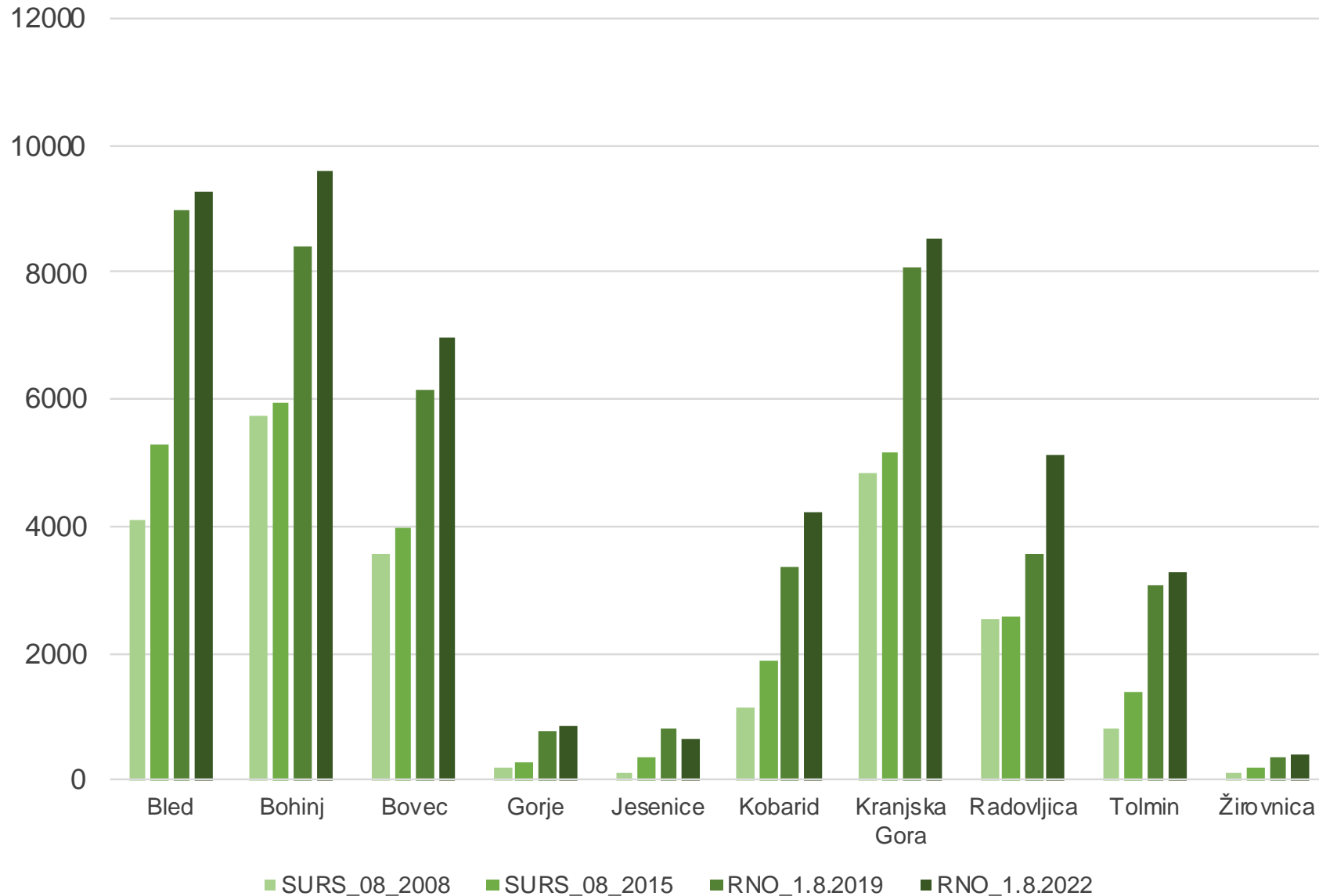
Del kolesarskega obroča okoli Julijskih Alp

Vir: Občina Bohinj

TURIZEM (stacionarni obisk)

Rast števila ležišč po občinah 2008-2022

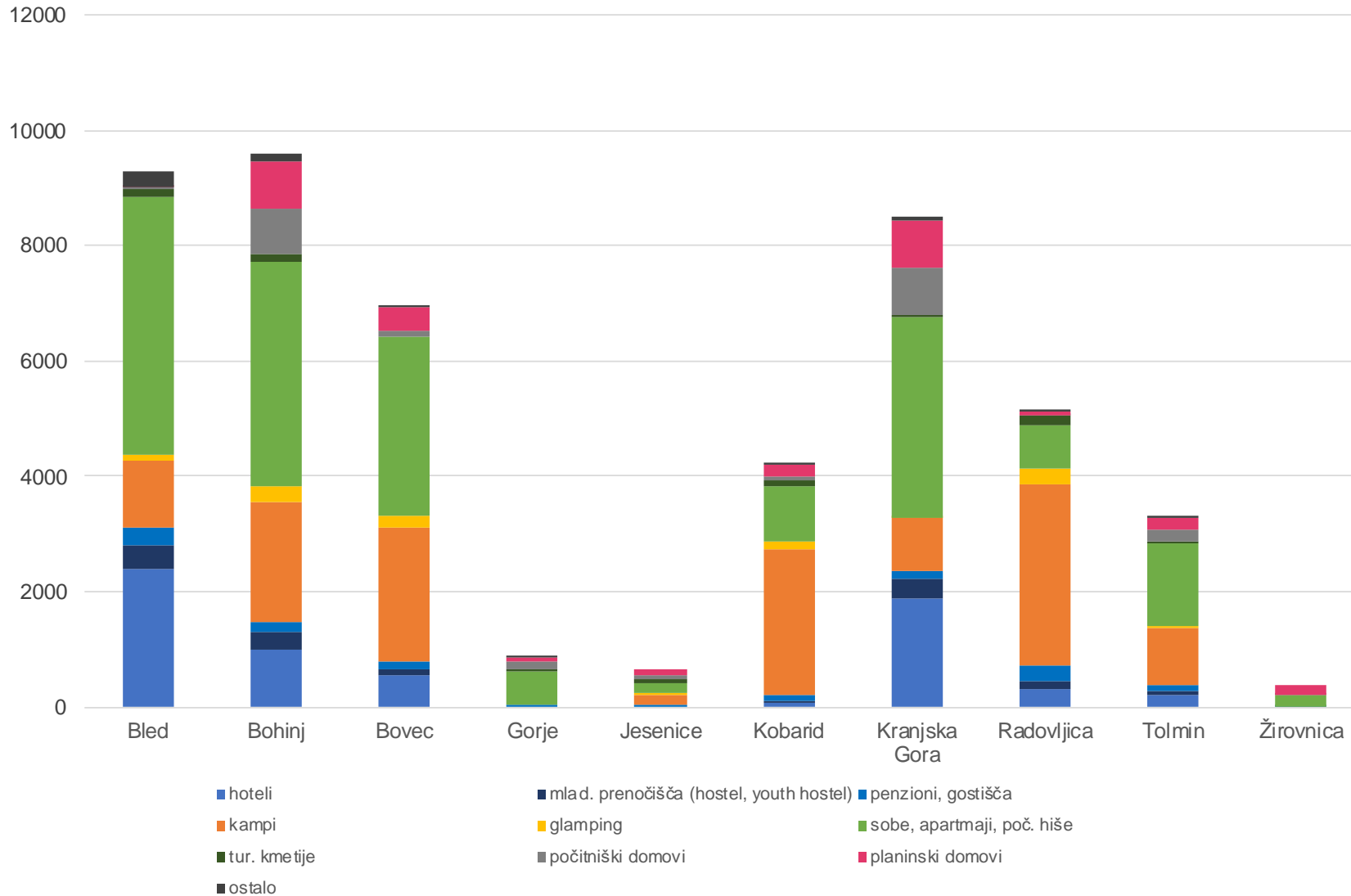
**PODVOJITEV
OBSEGA
LEŽIŠČ =>
PODVOJITEV
STACIONARNIH
GOSTOV na
vplivnem
območju TNP**

2008: 23.142
2022: **48.876**

Vir: SURS 2008, 2015, RNO 2018 in 2020

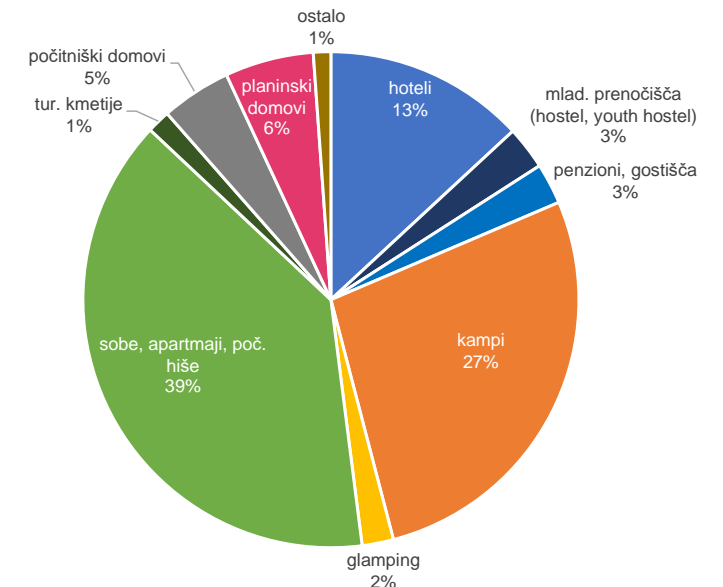
Struktura ležišč po občinah, 1.8. 2022

STRUKTURA LEŽIŠČ na vplivnem območju TNP = "80 % sezonska"

39 % ali 19.068 sobe in apartmaji
29 % ali 14.373 kampi in glampingi
16 % ali 7.705 hoteli in penzioni

..
6 % ali 2.825 planinski domovi
1 % ali 737 turistične kmetije

Vir: RNO 2018 2022

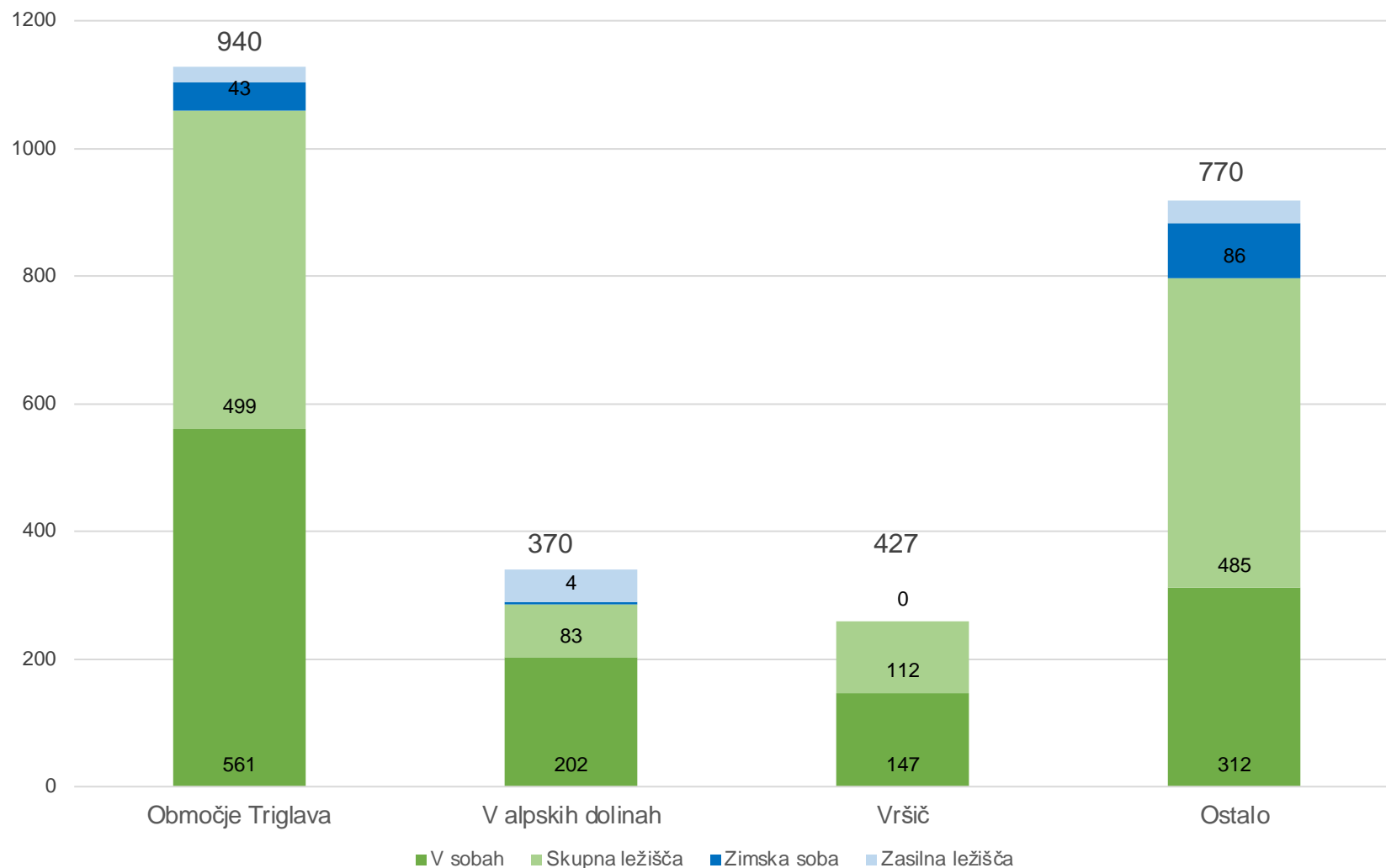
	LEŽIŠČA			PREBIVALCI			LEŽIŠČA/PREBIVALCI	
	08.2008	1.8.2022	2022/2008	2008H2	2022H1	2022/2008	2008	2022
Bled	4107	9284	2,26	8118	8250	1,02	0,51	1,13
Bohinj	5733	9613	1,68	5214	5676	1,09	1,10	1,69
Bovec	3550	6959	1,96	3185	3178	1,00	1,11	2,19
Gorje	203	858	4,23	2874	2779	0,97	0,07	0,31
Jesenice	112	639	5,71	21738	21758	1,00	0,01	0,03
Kobarid	1143	4200	3,67	4227	4044	0,96	0,27	1,04
Kranjska Gora	4849	8514	1,76	5316	7689	1,45	0,91	1,11
Radovljica	2517	5142	2,04	18697	19325	1,03	0,13	0,27
Tolmin	811	3281	4,05	11820	10953	0,93	0,07	0,30
Žirovnica	117	386	3,30	4258	4479	1,05	0,03	0,09
Skupaj UNESCO MAB	23142	48876	2,11	85447	88131	1,03	0,27	0,55
Skupaj parkovne občine TNP	20508	43348	2,11	62492	64327	1,03	0,33	0,67

SLABŠANJE RAZMERJA ležišča – lokalni prebivalci

Bovec 1 : 2,19

Bohinj 1 : 1,69

Struktura ležišč v planinskih kočah po območjih TNP

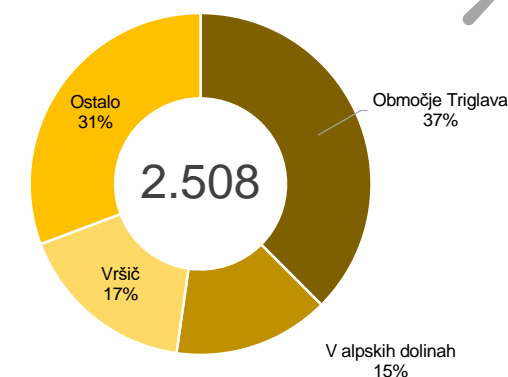

Leta 2022: 4 koč s certifikatom PZS Okolju prijazna koča, in sicer v

Lepeni, na Planini pri Jezeru, Planini Razor in Poštarski dom na Vršiču.

Sedišča po planinskih kočah v TNP

ZMOGLJIVOSTI PLANINSKIH KOČ v TNP, 2022: 38 koč, 2.647 ležišč, 2.507 sedišč

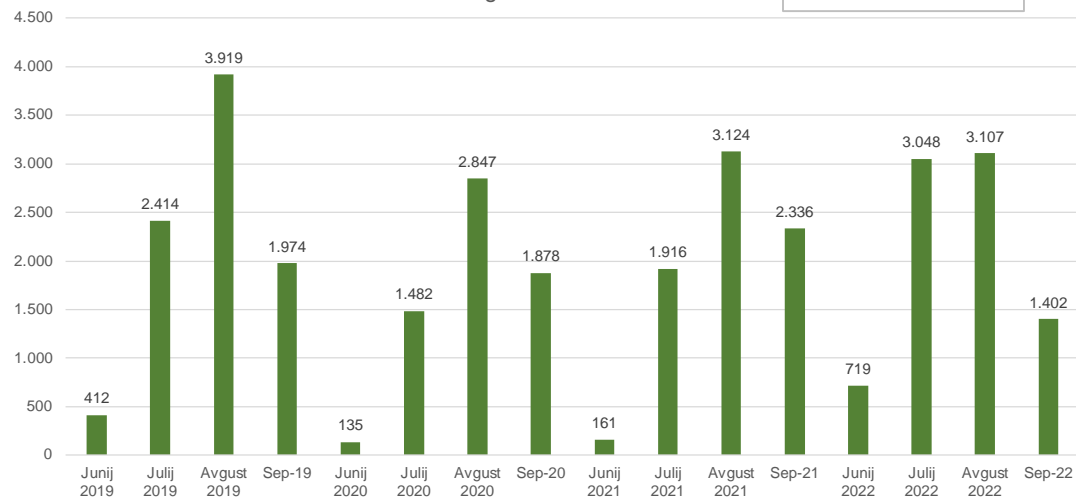
Vir: www.pzs.si, Seznam planinskih koč, december 2022 (vključno s planinskim središčem v Bavšici in brez bivakov)

Med podatki SURS in PZS prihaja do manše razlike. Predpostavljamo, da so med podatki SURS vključene tudi koč, ki niso del mreže koč PZS.

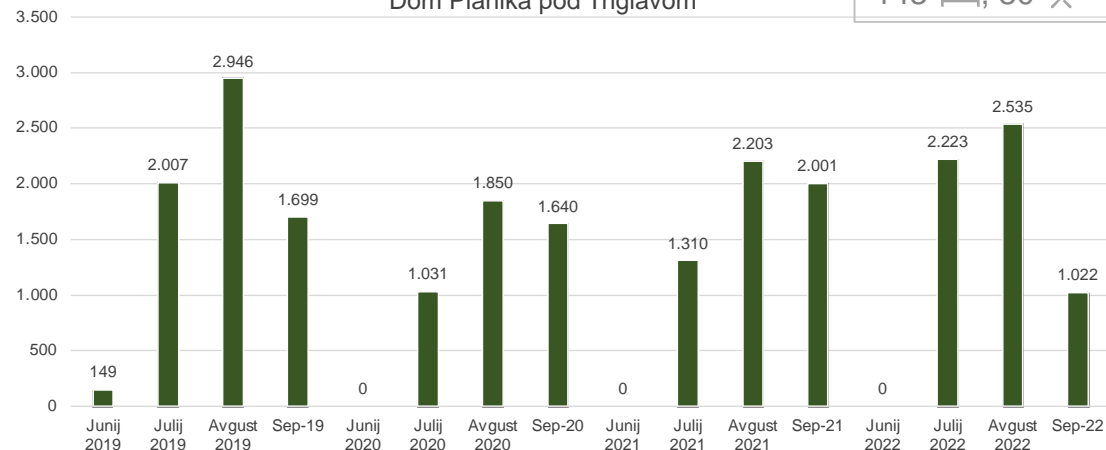
Triglavski dom na Kredarici

341 🛏️, 300 ✂️

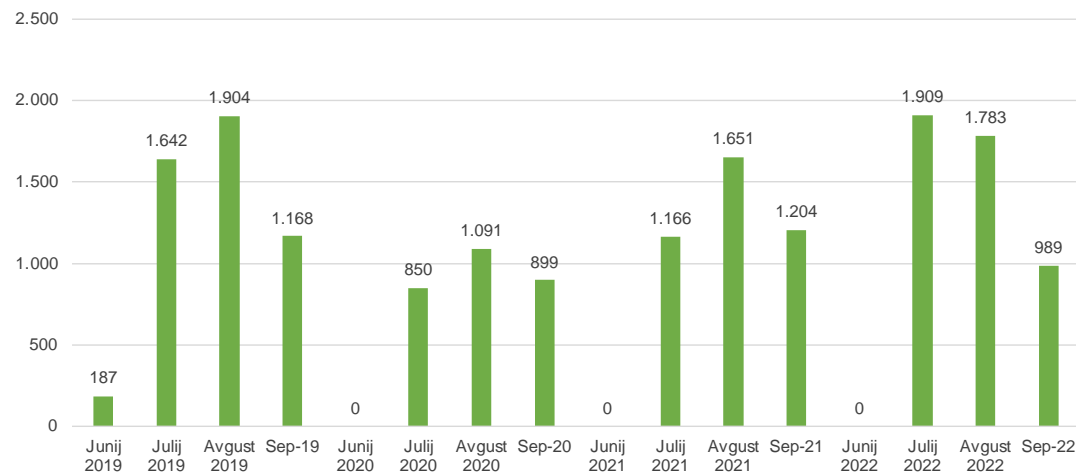
Dom Planika pod Triglavom

143 🛏️, 80 ✂️

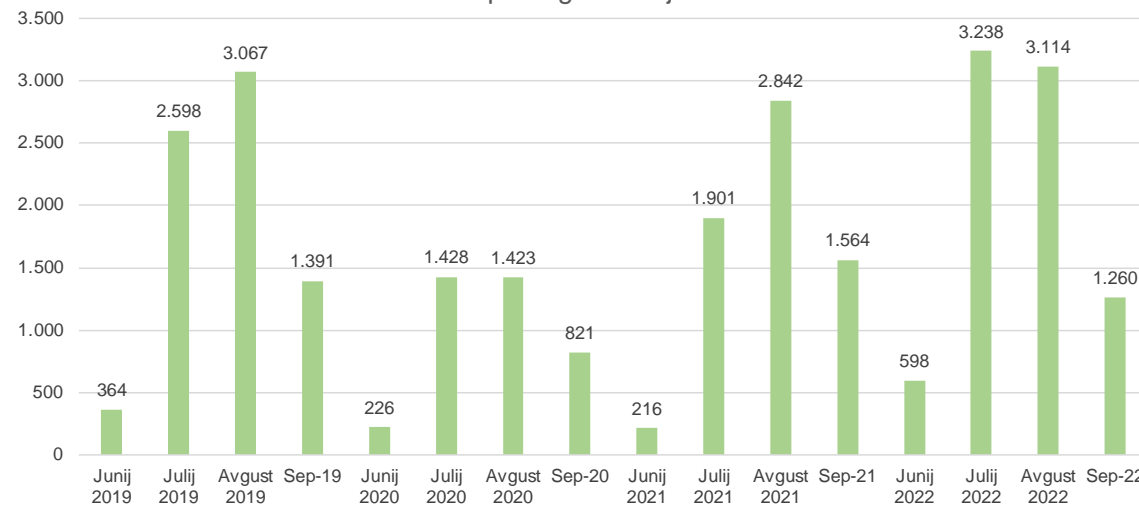
Koča na Doliču

74 🛏️, 80 ✂️

Koča pri Triglavskih jezerih

218 🛏️, 150 ✂️

ZMOGLJIVOSTI IN NOČITVE V 11 PLANINSKIH KOČAH

na območju Triglava: 1.128 ležišč, 940 sedišč

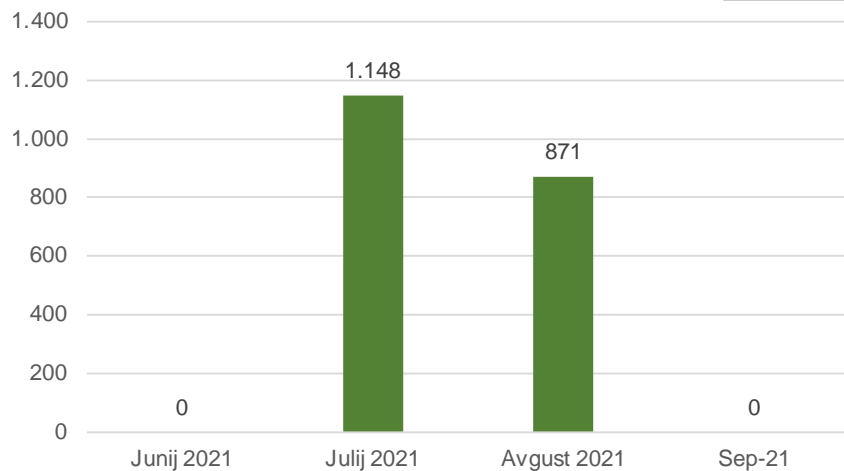
(Kredarica, Stanič, Planika, Vodnikova, Dolič, Prehodavci, Sedmera, Pri jezeru, Komna, Bogatin, p. Viševnik)

Vir: Planinska društva Radovljica, Bohinj/Srednja vas, Gorje, LJ-Matica, stanje 2022

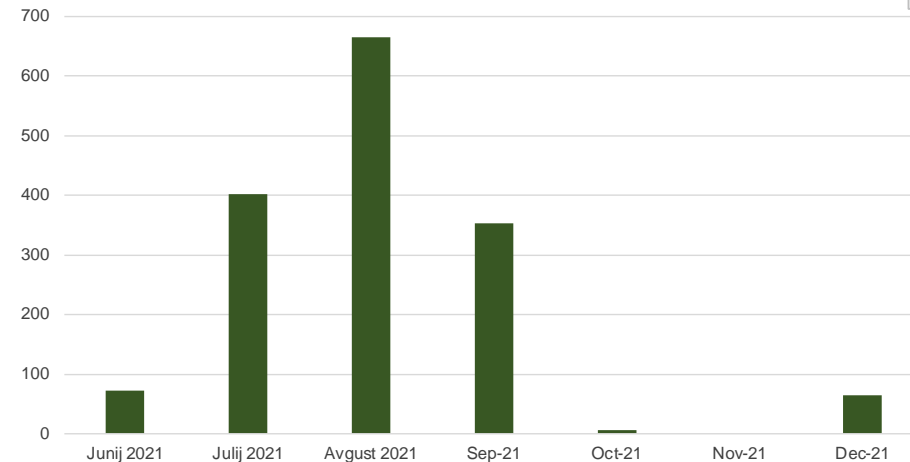
Vodnikov Dom

78 🏠, 50 ✖

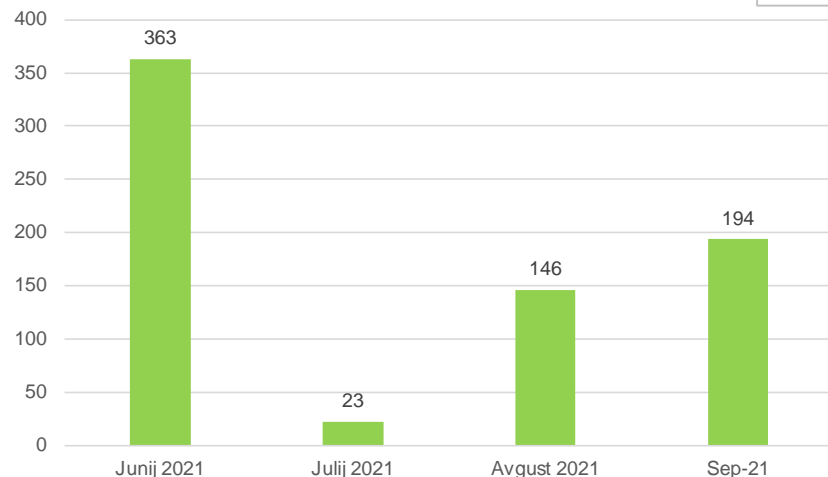
Koča pod Bogatinom

143 🏠, 80 ✖

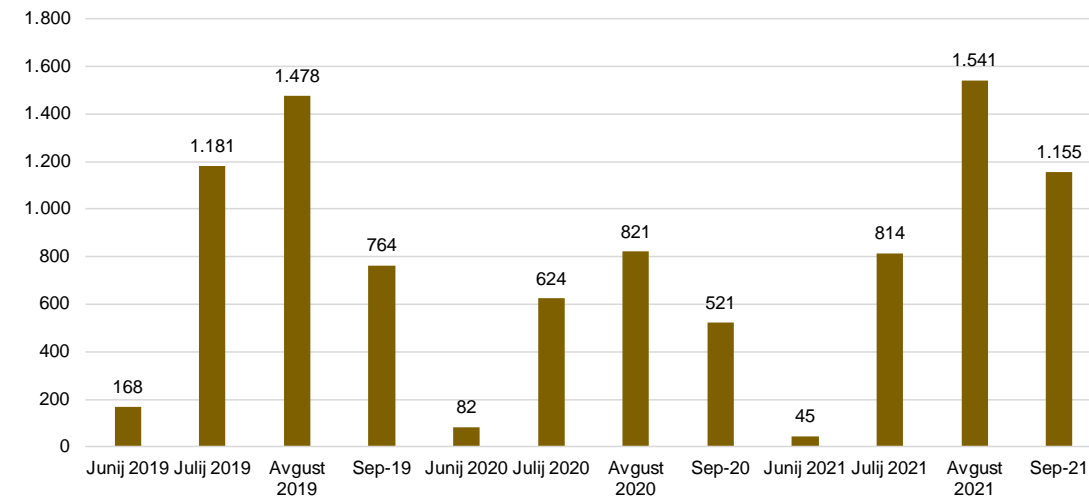
Uskovnica

35 🏠, 100 ✖

Pogačnikov dom

218 🏠, 150 ✖

ZMOGLJIVOSTI IN NOČITVE V 11 PLANINSKIH KOČAH

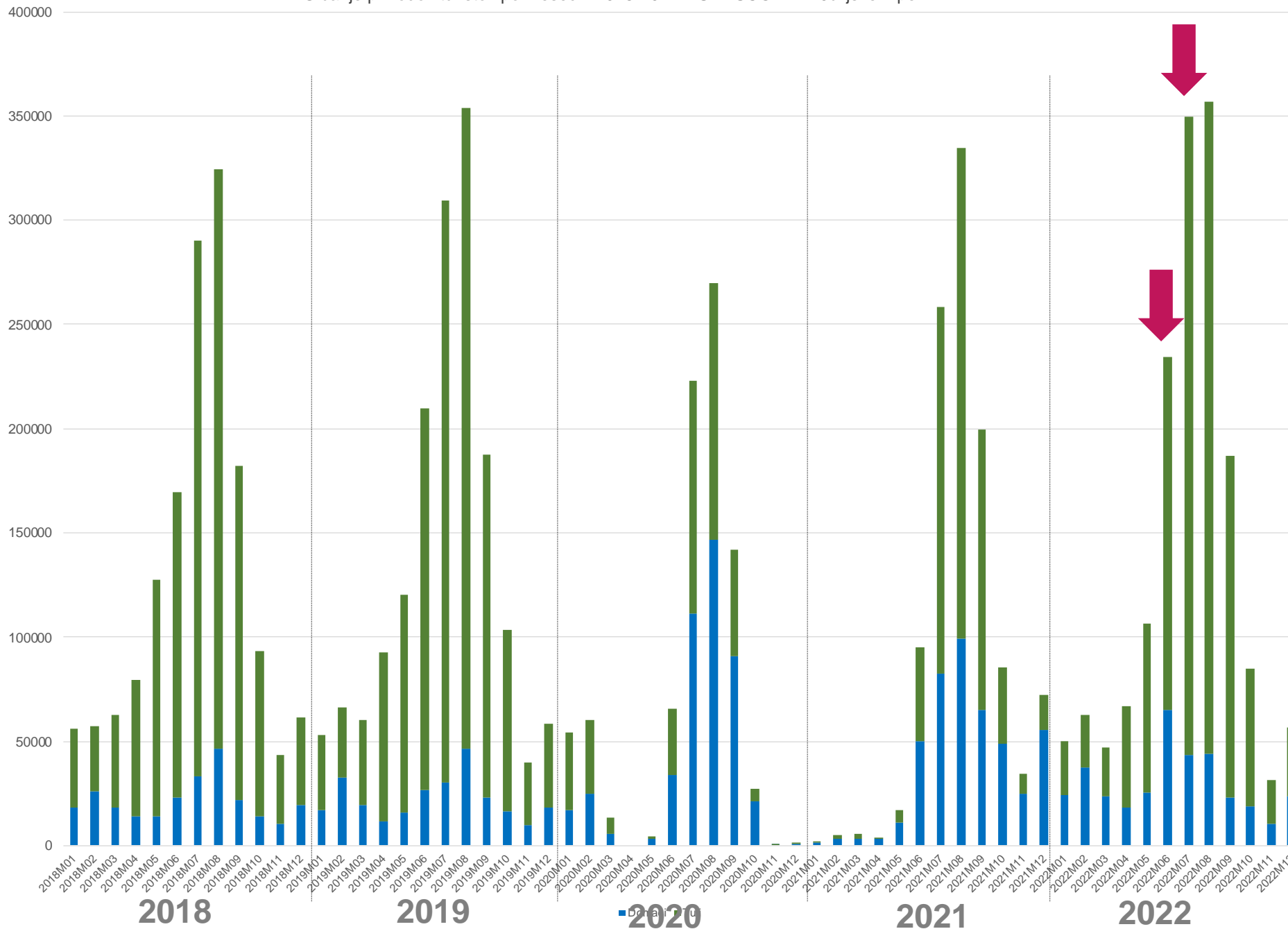
na območju Triglava: 1.128 ležišč, 940 sedišč

(Kredarica, Stanič, Planika, Vodnikova, Dolič, Prehodavci, Sedmera, Pri jezeru, Komna, Bogatin, p. Viševnik)

Vir: Planinska društva Radovljica, Bohinj/Srednja vas, Gorje, LJ- Matica, stanje 2022

Gibanje prihodov turistov po mesecih 2018-2022 v UNESCO MAB Julijske Alpe

TURISTIČNA SEZONA v UNESCO MAB 2022 primerljiva z letom 2019

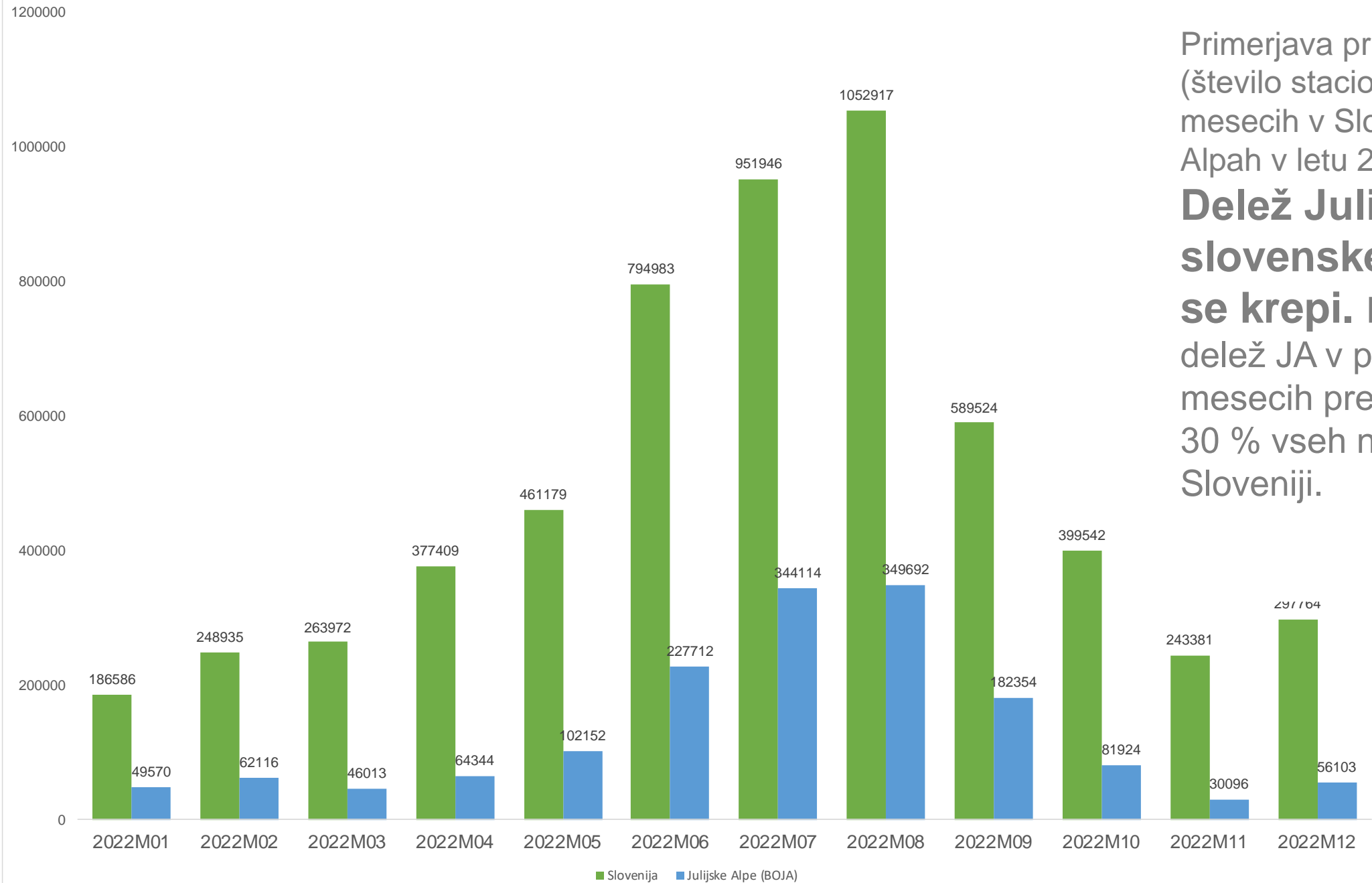
Prihodi = podobno
Jan – december
2019: 1.654.902
2022: 1.633.689

Prenočitve + 4,4%
Jan - december
2019: 4.054.729
2022: 4.234.687

bivanja:
iz 2,5 na 2,6
Doba dni

VIR: SURS Opomba: Podatki SURS prikazani po mesecih se nekoliko razlikujejo (so nižji) od letnih podatkov zaradi metode zbiranja.

Primerjava prihodov turistov (število stacionarnih gostov) po mesecih v Sloveniji in Julijskih Alpah v letu 2022

Delež Julijskih Alp v slovenskem turizmu se krepi. Poleti 2022 je delež JA v posameznih mesecih predstavljal več kot 30 % vseh nočitev v Sloveniji.

Vir: SURS

27 % 25 % 17 % 17 % 22 % **29 %** **36 %** **33 %** **31 %** 21 % 12 % 19 %

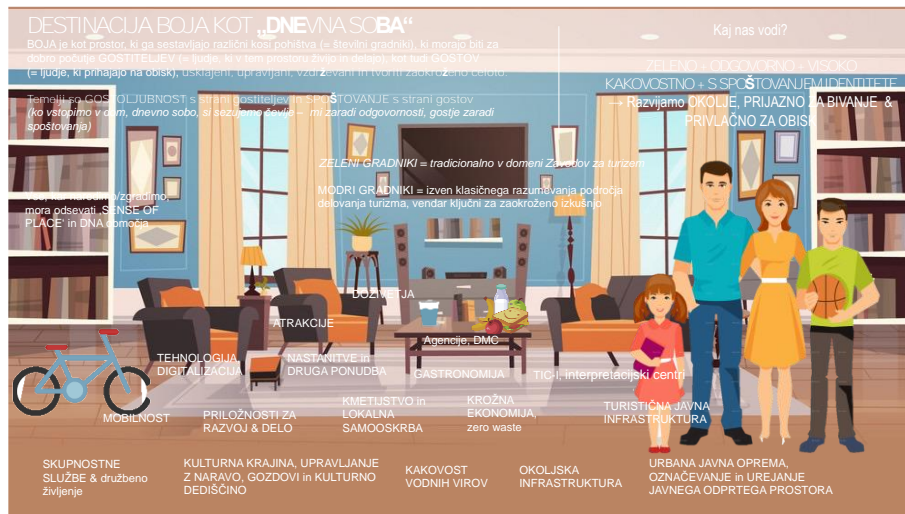
Marec 2021

| BLEJ | BOHINJ | BOVEC | BRDA | GORJE | KOBARID | JESENICE | KANAL OB SOČI | KRANJSKA GORA | RADOVLJICA | TOLMIN | ŽIROVNICA |

RAZVOJNI NAČRT BOJA 2025 kot najbolj trajnostne in prvovrstne turistične destinacije v Sloveniji.

Medevropskimi alpskimi destinacijami izstopa po svoji zavezi zelenemu in avtentičnemu.

Vir: Razvojni načrt za BOJA kot trajnostne turistične destinacije 2025, marec 2021

TURIZEM (dnevni obiskovalci)

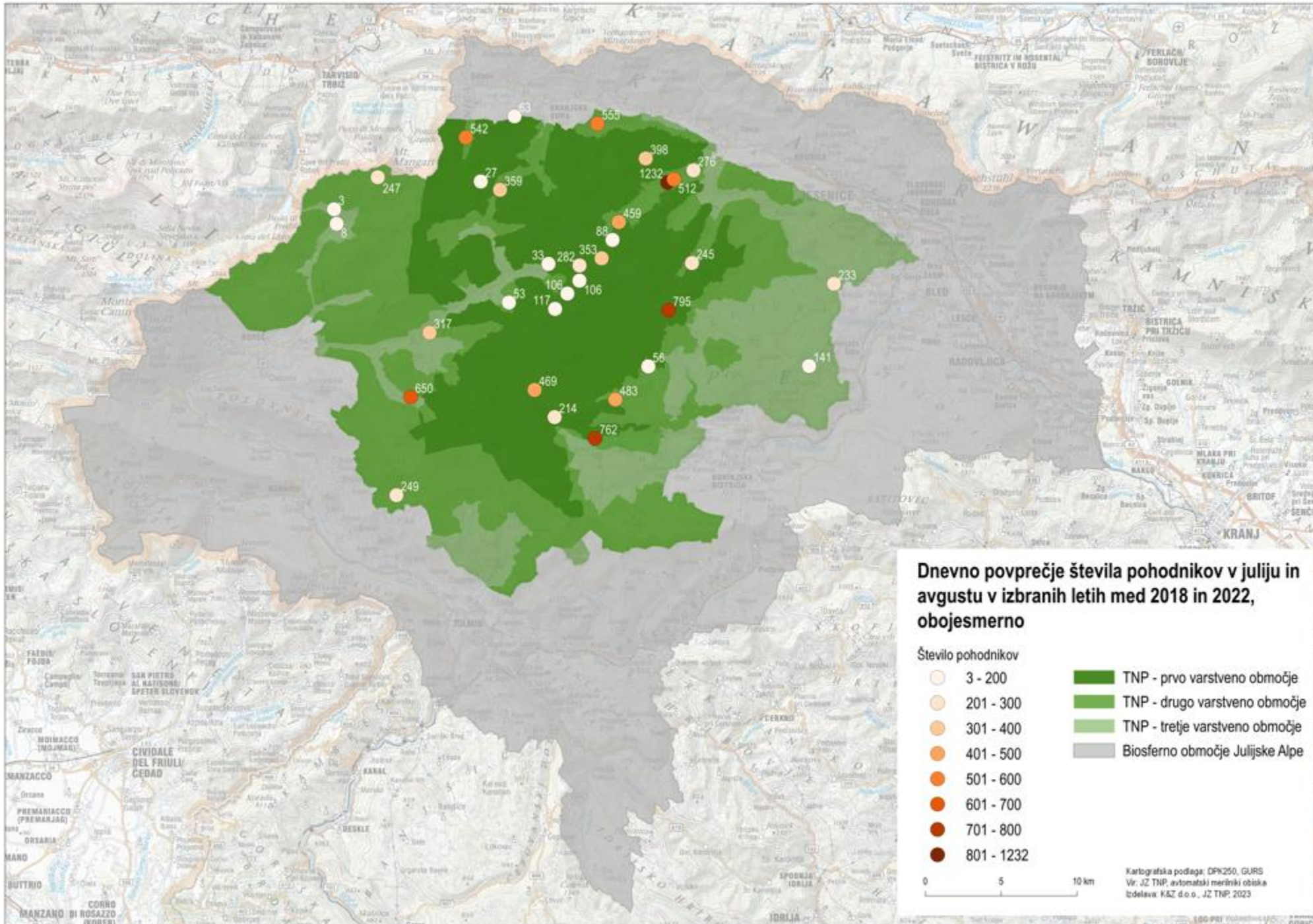

**OBISK
POHODNIKOV**
po poteh v TNP,
povprečje na dan
v juliju in
avgustu,
obojesmerno

VEČ KOT 500 / DAN
Peričnik (levo)
Jezerca nad Konjščico
Bohinjsko jezero
Lepena
Martuljški slapovi
Tamar

Opomba: Podatki so ažurirani
decembra 2022. Upoštevani samo
dnevi štetja in najvišje doseženo
povprečje v enem izmed
opazovanih let.

Vir: Avtomatski merilniki
pohodnikov, 2018-2022,
JZ TNP

DNEVNO POVPREČJE V JULIJU IN AVGUSTU, OBOJESMerno		2018	2019	2020	2021	2022
Vir: Avtomatski merilniki, JZ TNP		Dnevno povprečje julij in avgust	Dnevno povprečje julij in avgust	Dnevno povprečje julij in avgust	Dnevno povprečje julij in avgust	Dnevno povprečje julij in avgust)
1	PERIČNIK - LEVO	0	0	189	0	1232
2	JEZERCA - nad Konjščico	301	795	584	362	
3	BOHINJSKO JEZERO		762	604	676	
4	LEPENA		533	650	467	
5	MARTULJEK		555	326		
6	TAMAR		468	542		
7	PERIČNIK - DESNO			90		512
8	PLANINA BLATO	370	385		483	
9	DVOJNO JEZERO JUG					469
10	VRATA - SPOMENIK		459			
11	SLEME			398		
12	POŠTARSKI DOM			359		
13	VRATA - PRAG		251		353	
14	SOŠKA POT				317	317
15	VRATA - KRIŠKI PODI + LUKNJA					282
16	VRATA - Pot Triglavske Bistrice		245	276	225	268
17	PLANINA KUHINJA		244	249		
18	MANGRTSKO SEDLO		145	247		
19	KRMA		146		231	245
20	POKLJUŠKA SOTESKA		233	172		
21	ČRNO JEZERO	182	212		214	
22	POKLJUKA - BARJE GORELJEK					141
23	ZADNJICA - DOLIČ PREHODAVCI				117	
24	ZADNJICA - DOLIČ		106			
25	DOLIČ - PLANJA	106				
26	VRATA - TOMINŠKOVA		88			
27	VITRANC					63
28	VOJE	56	31			
29	ZADNJICA - PREHODAVCI		53			
30	ZADNJICA - KRIŠKI PODI	33				
31	MOJSTROVKA			27		
32	STRMEC - LPM		8	8		
33	STRMEC - MANGART		3	3		
34	MANGART - PRI MLINCU					
35	UKANC - KOMNA					

Najbolj obremenjene poti v TNP v obdobju spremljanja 2018 – 2022

Povprečno dnevno število pohodnikov v juliju in avgustu obojesmerno

Dopolnjeno z novimi podatki za relevantne lokacije za leto 2022 in preračunano zgolj na dneve merjenja obiska. 28.12.2022

Vir: Avtomatski merilniki pohodnikov, 2018-2021, JZ TNP

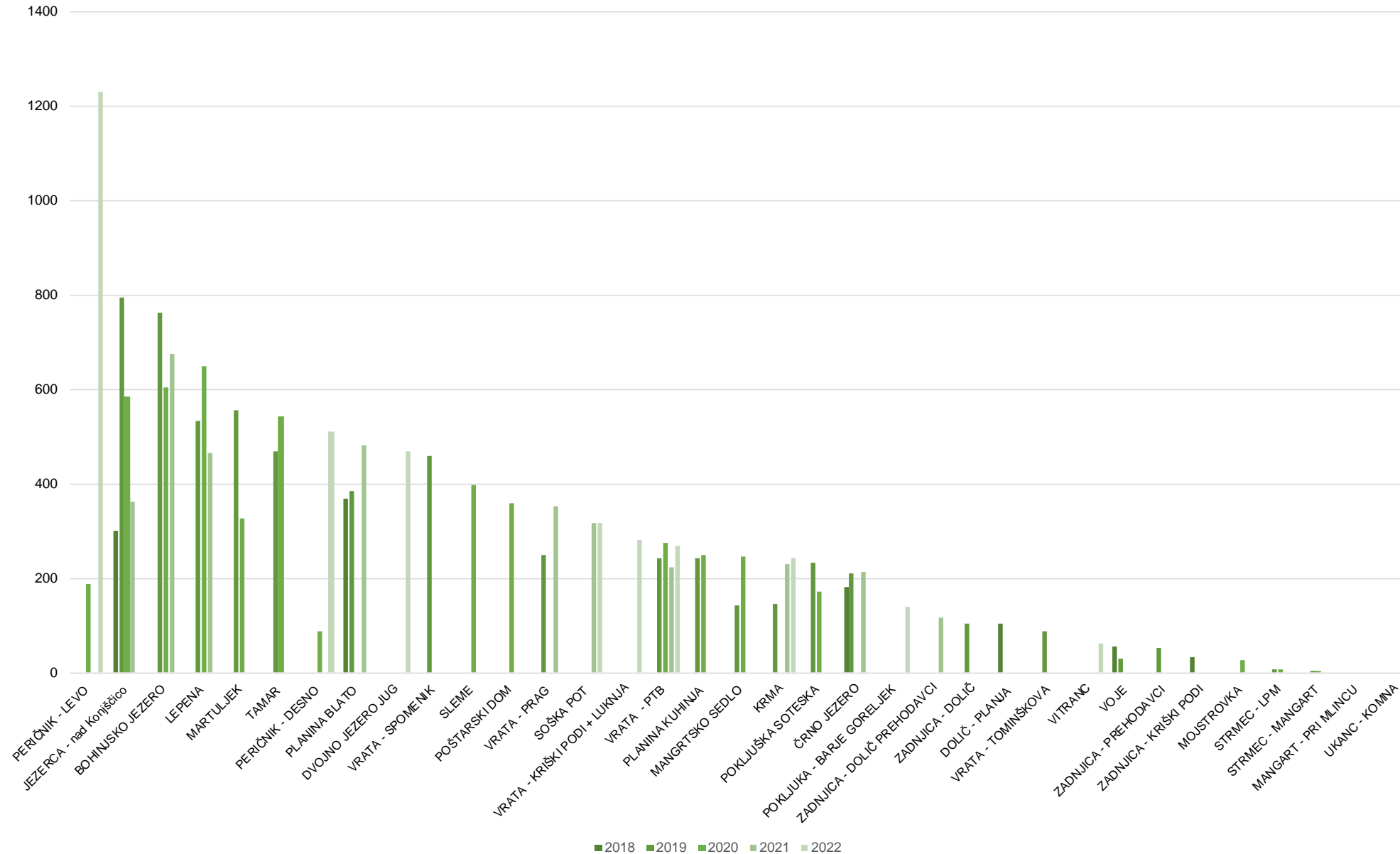

DNEVNO POVPREČJE ŠTEVILA POHODNIKOV V JULIJU IN AVGUSTU, obojesmerno

Povprečno število POHODNIKOV na dan v juliju in avgustu po poteh v TNP v obdobju spremljanja 2018 – 2022 (obojesmerno)

VEČ KOT 500 NA DAN

Peričnik (levo)*
Jezerca nad Konjščico
Bohinjsko jezero
Lepena
Martuljški slapovi
Tamar

* Preveriti pravilnost podatka

Ažurirano s podatki za 2022. Upoštevani le dnevi merjenja. 28.12.2022

Vir: Avtomatski merilniki pohodnikov, 2018-2022, JZ TNP

Najbolj obremenjene poti v TNP v obdobju spremljanja 2018 – 2022

Zabeleženo **največje število
pohodnikov** na dan v obdobju
spremljanja, obojesmerno

	ZEBELEŽEN DNEVNI MAXIMUM , OBOJESMerno	2018	2019	2020	2021	2022
	Vir: Avtomatski merilniki, JZ TNP	Dnevni max	Dnevni max	Dnevni max	Dnevni max	Dnevni max
1	TAMAR		1444	2907		
2	JEZERCA - nad Konjščico	817	1827	2804	1223	
3	PERIČNIK - LEVO			977		2358
4	LEPENA		1760	1615	1191	812
5	MARTULJEK		1509	716		
6	PLANINA BLATO		1329		1081	
7	VRATA - SPOMENIK		1315			
8	BOHINJSKO JEZERO		1314	1301	1207	
9	SLEME			1079		
10	PERIČNIK - DESNO			1064		725
11	VRATA - PRAG		820		980	
12	KRMA		560		807	560
13	POŠTARSKI DOM			776		
14	PLANINA KUHINJA		694	757		
15	MANGRTSKO SEDLO		444	646		
16	SOŠKA POT				621	517
17	VRATA - PTB		574	601	456	563
18	ČRNO JEZERO		566		551	
19	POKLJUŠKA SOTESKA		401	464	277	
20	MOJSTROVKA			421		
21	MANGART - PRI MLINCU			417		
22	ZADNJICA - DOLIČ PREHODAVCI				331	
23	VRATA - TOMINŠKOVA		315			
24	UKANC - KOMNA			211		
25	ZADNJICA - DOLIČ		204			
26	VOJE		142			
27	STRMEC - LPM		141	49		
28	ZADNJICA - PREHODAVCI		107			
29	ZADNJICA - KRIŠKI PODI	106			32	
30	STRMEC - MANGART		58	46		
	DOLIČ - PLANJA					
	VRATA - KRIŠKI PODI + LUKNJA					
	POKLJUŠKA - BARJE GORELJEK					
	DVOJNO JEZERO JUG					
	VITRANC					

Ažurirano za leto 2022 in
preračunano zgolj na dneve
merjenja obiska. 28.12.2022

Vir: Avtomatski merilniki
pohodnikov, 2018-2021,
JZ TNP

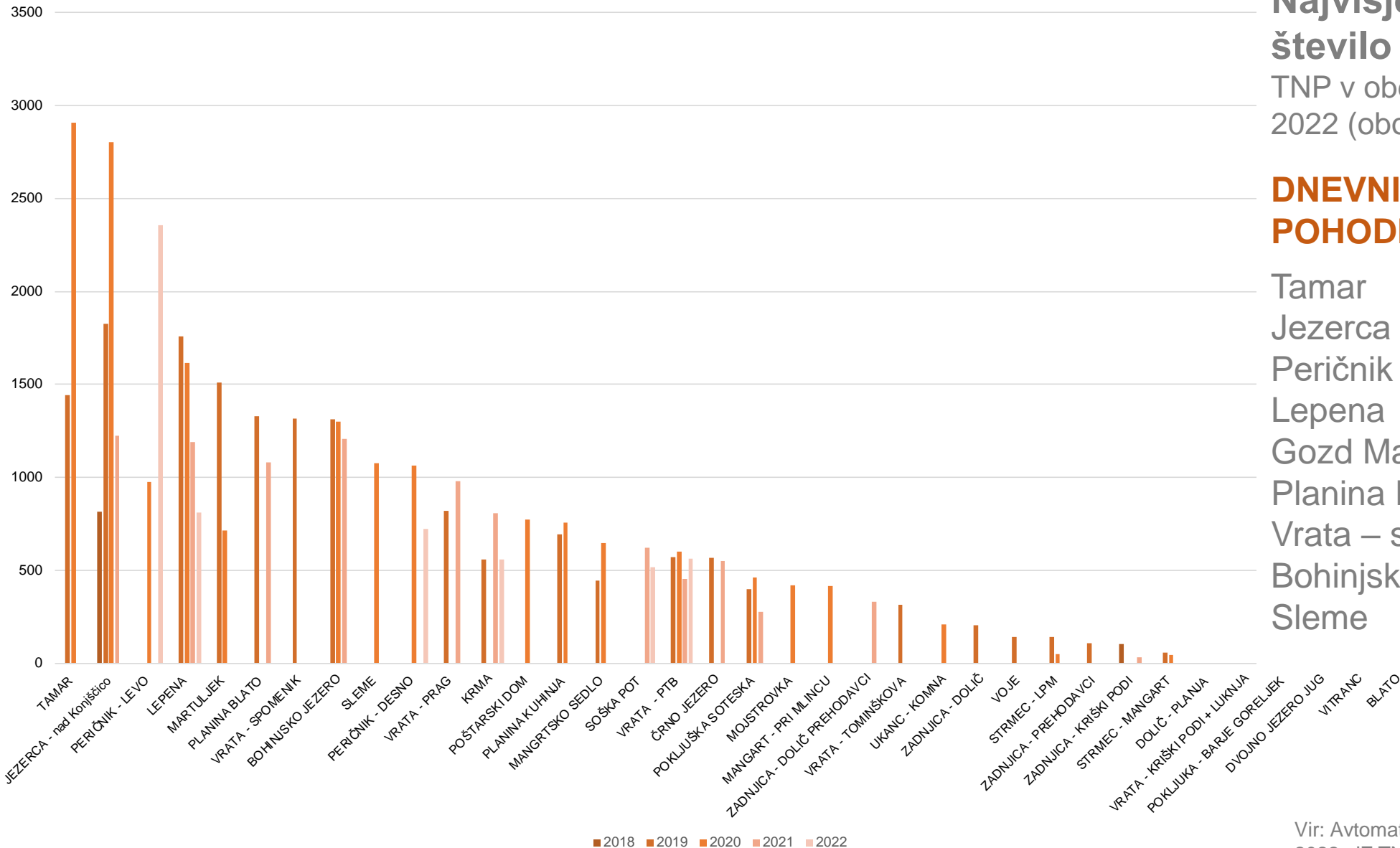
NAJVIŠJE ZABELEŽENO DNEVNO ŠTEVILO POHODNIKOV V OBDOBJU SPREMLJANJA, obojesno

Najvišje zabeleženo dnevno število pohodnikov po poteh v TNP v obdobju spremljanja 2018 – 2022 (obojesmerno)

DNEVNI VIŠKI NAD 1000 POHODNIKOV

- Tamar
- Jezerca nad Konjščico
- Peričnik – levo (potrebna preveritev pravilnosti meritve)
- Lepena
- Gozd Martuljek
- Planina Blato
- Vrata – spomenik
- Bohinjsko jezero
- Sleme

Ažurirano za leto 2022 in preračunano zgolj na dneve merjenja obiska. 28.12.2022

Vir: Avtomatski merilniki pohodnikov, 2018-2022, JZ TNP

Najbolj obremenjene poti v TNP v obdobju spremljanja 2018 – 2022

Skupno letno število pohodnikov
v obdobju spremljanja,
obojesmerno

Opomba: Rezultati niso primerljivi med leti in kraji, ker povsod ni zagotovljene enakovredne časovne in celoletne serije.

Ažurirano za leto 2022 in preračunano zgolj na dneve merjenja obiska.
28.12.2022

	ZEBELEŽEN DNEVNI MAXIMUM , OBOJESMerno	2018	2019	2020	2021	2022
	Vir: Avtomatski merilniki, JZ TNP	Skupaj	Skupaj	Skupaj	Skupaj	Skupaj
1	TAMAR		61.229	104.719		
2	BOHINJSKO JEZERO		88.743	73.781	84.520	
3	LEPENA		51.332	63.952	41.880	
4	MARTULJEK		57.814	26.049		
5	PLANINA BLATO	33.387	36.635		48.736	
6	VRATA - SPOMENIK		42.803			
7	JEZERCA - nad Konjščico	22.474	40.320		39.955	
8	PERIČNIK - LEVO			20.469		38.958
9	DVOJNO JEZERO JUG					35.961
10	SLEME			35.385		
11	VRATA - PRAG		23.326		33.408	
12	PLANINA KUHINJA		29.601	31.833		
13	VRATA - PTB		29.279	32.574	30.997	31.491
14	SOŠKA POT				26.427	31.017
15	POŠTARSKI DOM			30.613		
16	KRMA		15.387		25.942	
17	POKLJUŠKA SOTESKA		22.681	16.015	3.052	
18	ČRNO JEZERO	15.874	20.953		21.937	
19	PERIČNIK - DESNO			14.145		20.579
20	MANGRTSKO SEDLO		11.876	20.090		
21	POKLJUKA - BARJE GORELJEK					15.454
22	ZADNJICA - DOLIČ PREHODAVCI				10.240	
23	VITRANC					8.887
24	DOLIČ - PLANJA	8.594				
25	VRATA - TOMINŠKOVA		8.336			
26	ZADNJICA - DOLIČ		7.764			
27	VRATA - KRIŠKI PODI + LUKNJA					6.981
28	MANGART - PRI MLINCU			5.964		
29	VOJE	5.220	3.315			
30	ZADNJICA - PREHODAVCI		3.820			
31	MOJSTROVKA			2.397		
32	ZADNJICA - KRIŠKI PODI	2.210			305	
33	STRMEC - LPM		677	869		
34	STRMEC - MANGART		546	363		
35	UKANC - KOMNA			910		

SKUPNO LETNO ŠTEVILO POHODNIKOV V OBDOBJU ŠTETJA, obojesmerno
(Op. Podatki med lokacijami in leti zaradi različne dolžine obdobja spremljanja niso primerljivi.)

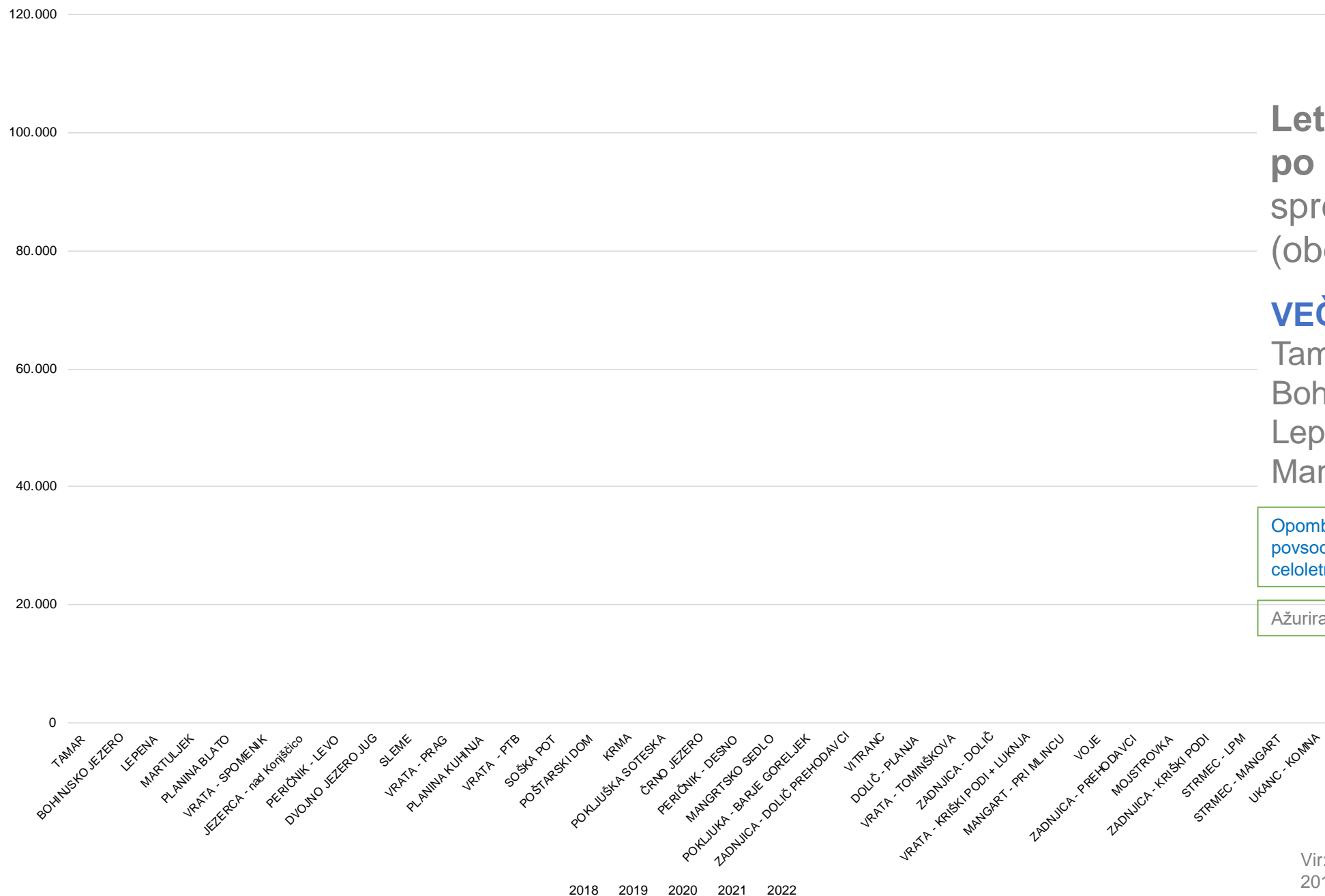
**Letno število pohodnikov
po poteh v TNP v obdobju
spremljanja 2018 – 2022
(obojesmerno)**

VEČ KOT 50.000 NA LETO

Tamar
Bohinjsko jezero
Lepena
Martuljški slapovi

Opomba: Rezultati niso primerljivi med leti in kraji, ker povsod ni zagotovljene enakovredne časovne in celeletne serije.

Ažurirano za leto 2022. 28.12.2022

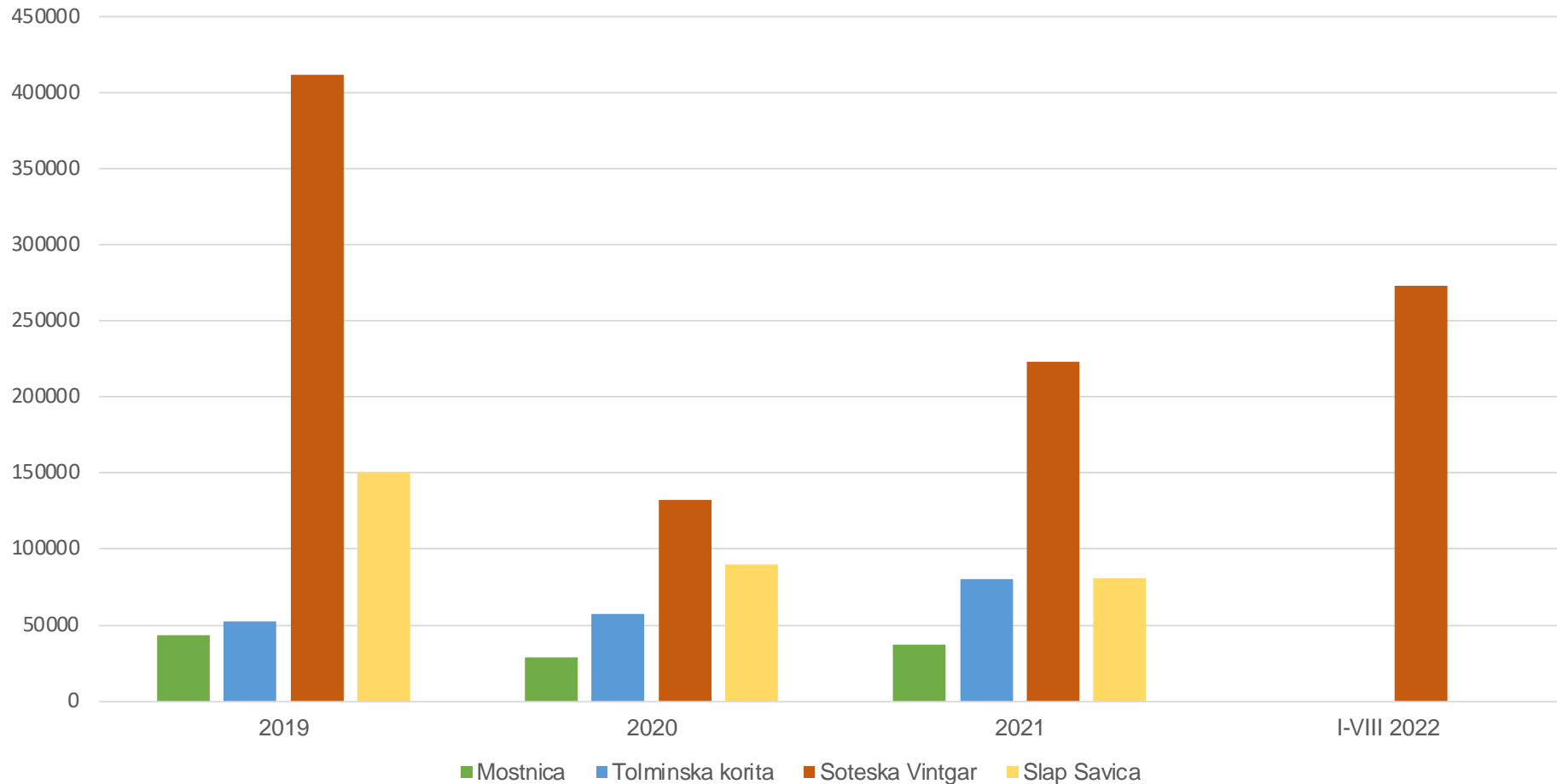

Vir: Avtomatski merilniki pohodnikov,
2018-2021, JZ TNP

Obisk naravnih vrednot TNP 2019 - 2022

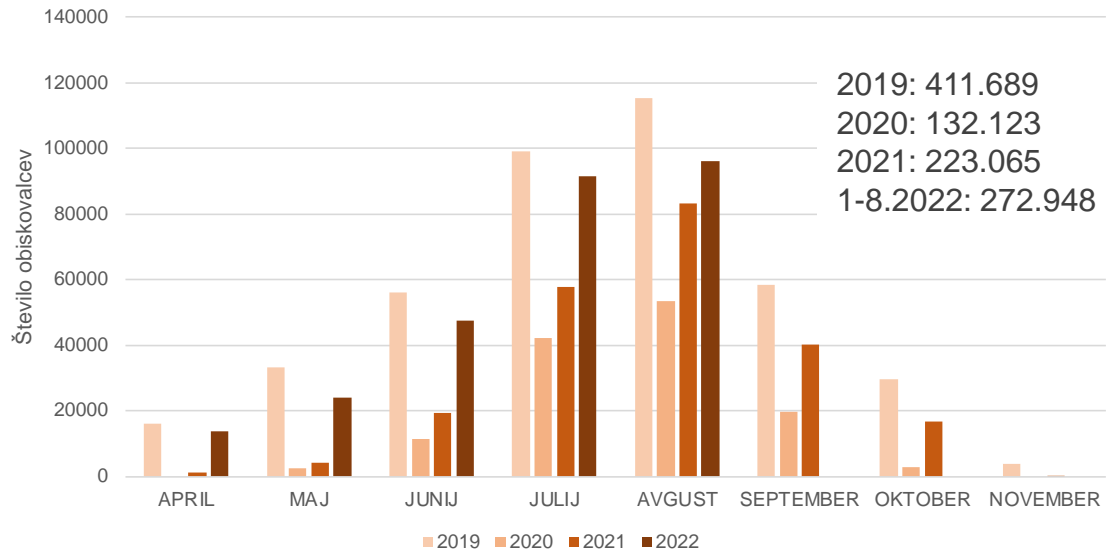
OBISK NARAVNIH VREDNOT

- Visoka sezonska obremenitev
- Vpliv epidemije
- Uvajanje časovne nosilne zmogljivosti (Vintgar, Tolminska korita) in ukrepov nadzorovanega obiska

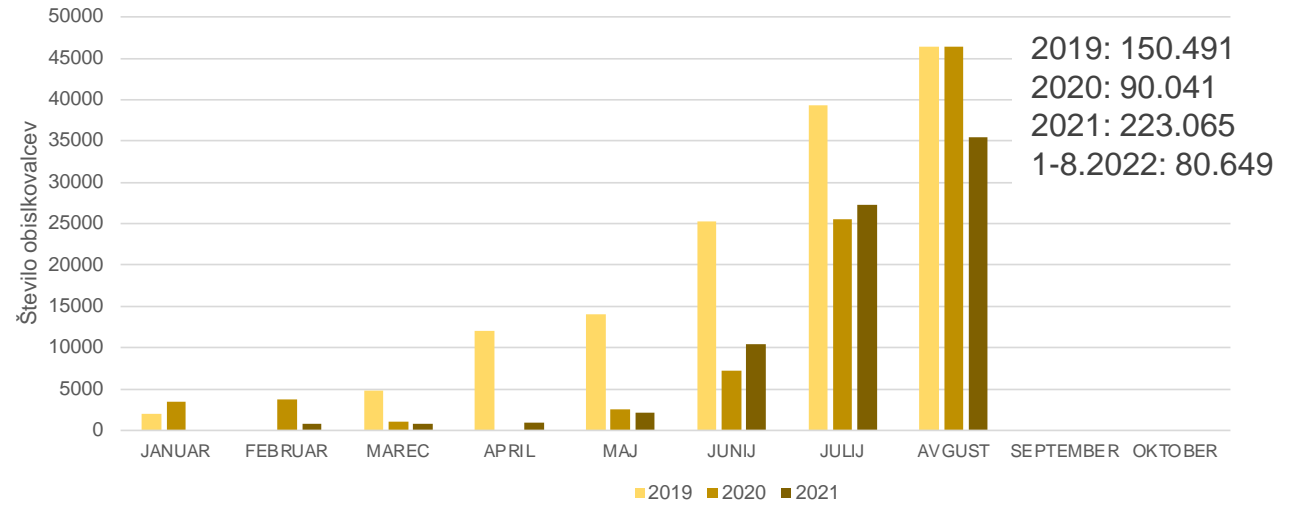
Opomba: dopolniti s podatki

Vir: TD Gorje, TD Bohinj, TDS, TB

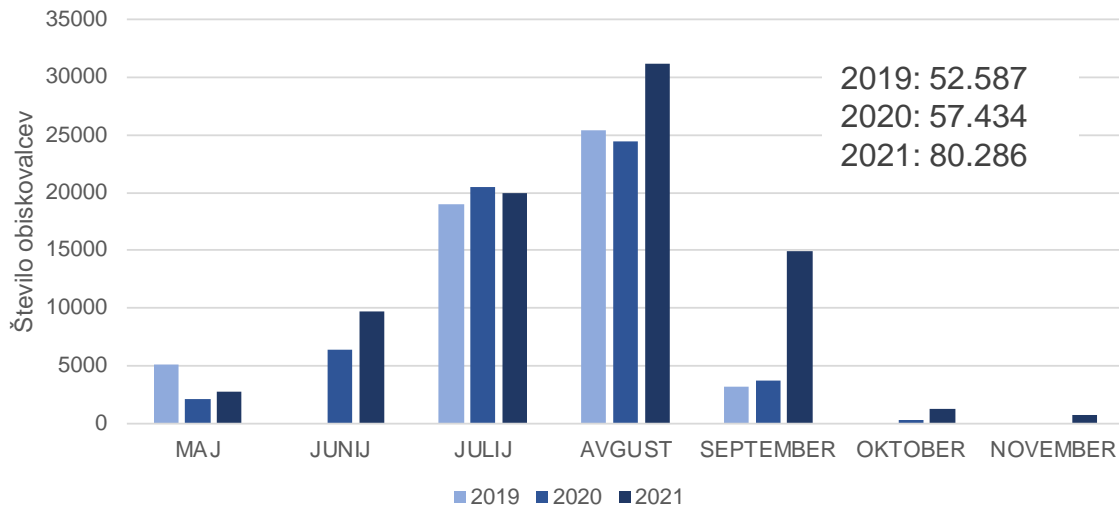
Soteska Vintgar - obisk po mesecih 2019-2022

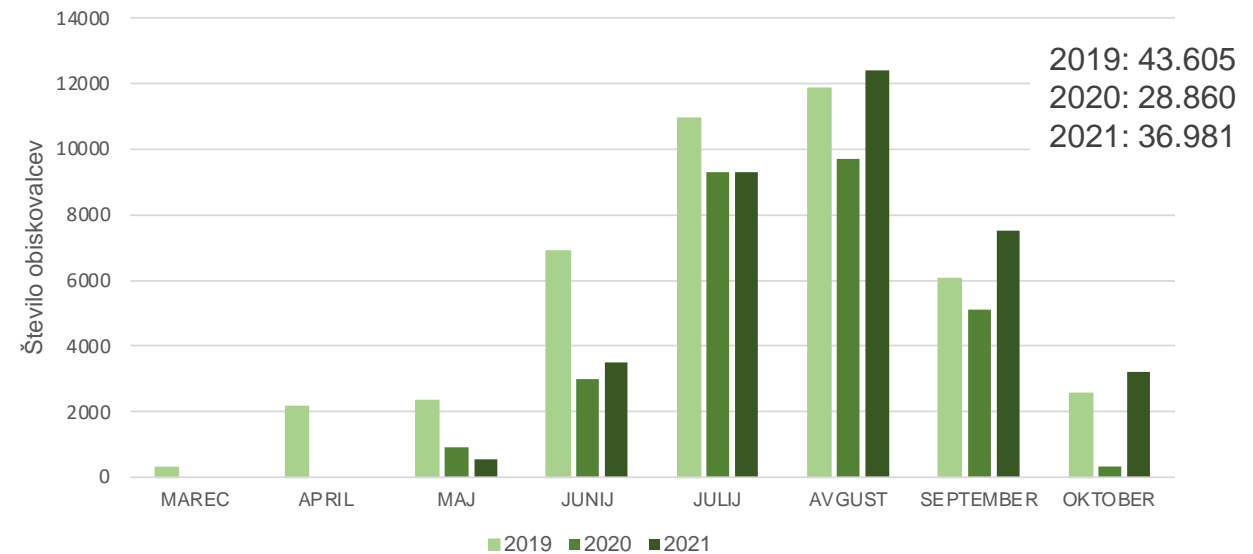
Slap Savica - obisk po mesecih 2019-2021

Tolminska korita - obisk po mesecih 2019-2021

Mostnica - obisk po mesecih 2019-2021

VPLIV OBISKA NA NARAVO IN DOŽIVLJANJE TNP

Stanje ... z vidika vplivov na naravo

Vpliv na vodne ekosisteme - vodotoke, jezera, pitno vodo, jezera, reke, izvire, ...

...

- Slabšanje stanja jezer, v katere so naselili ribe in ki ležijo v bližini planinskih koč
- Prisotnost bakterij fekalnega izvora na številnih vzorčenih izvirih
- Bistveno povišana poraba pitne vode (v visokogorju in dolini)
- Velike težave pri čiščenju odpadne vode (planinske koč, razpršena naselja, kampi ob Soči, preobremenitev obstoječih centralnih čistilnih naprav, ...)
- Degradacija vodnih in obvodnih prostorov zaradi dejavnosti na vodotokih – soteskanje, čolnarjenje, ogledovanje naravnih vrednot – erozija, brezpotja, ...)

... z vidika vplivov na naravo

Vpliv na vrste, habitate, naravne vrednote

- Povečan stres prostoživečih živali zaradi velikega, razpršenega in časovno neugodnega pritiska obiskovalcev na območje parka (npr. gams - zmanjševanje števila v celotnem Alpskem loku, divji petelin, ...)
- Zmanjševanje celovitosti najbolj ugodnih (in pomembnih) habitatov zaradi pritiska obiskovalcev
- Potencialna nevarnost vnosov tujerodnih vrst (dejavnosti na vodotokih, ...)
- Povečevanje pritiska na mirna območja zaradi neugodnih vremenskih/podnebnih razmer (visoka barja)
- Povečevanje pritiska na mirna območja zaradi razvoja dejavnosti (npr. turno smučanje)
- Bistveno povečanje panoramskih motornih preletov v parku (hrup, vpliv na prostoživeče živali)
- Bistveno povečanje hrupa, degradacija prostora zaradi prometa
- Prostorska degradacija najbolj obremenjenih naravnih vrednot in delov parka

... z vidika doživljanja narodnega parka

Promet

- vroče točke v parku, kjer preobremenitev z individualnim motornim prometom presega obseg in pretočnost obstoječe (tudi načrtovane) infrastrukture (Vršič, Vrata, Krma, Radovna, Pokljuka, Uskovnica, Trenta, Lepena, ...) – nezadovoljstvo obiskovalcev, nezadovoljstvo občanov, lastnikov nepremičnin, nezadovoljstvo redarjev, nadzornikov, policajev, zastoji, parkiranje v naravnem okolju, neurejena infrastruktura, kazni, ...
- neurejeno stanje individualnega prometa povzroča težave pri izvajanju javnih prevozov – pogosto nezadovoljstvo ljudi, zamude, neustrezne informacije, ...
- pomanjkanje učinkovitega regijskega javnega prevoza z navezavo na državni nivo

... z vidika doživljanja narodnega parka

Preobremenitev delov narave z obiskom

- Prevelik pritisk na najbolj turistično zanimive naravne vrednote, neurejen sistem upravljanja (Vintgar, Savica, Bohinjsko jezero, Mostnica, Tolminska korita, Lepena, Velika korita Soče, Izvir Soče, Pokljuka, Martuljški slapovi, ...) – degradacija s pretiranim urejanjem infrastrukture zaradi varnosti, hoja v kolonah, odpadki, erozija, ...
- Preobremenitev delov visokogorja (Dolina Triglavskih jezer, Krnsko jezero, Vršič z okolico, Triglav in celotno Triglavsko pogorje s planinskimi kočami, vrhovi nad Pokljuko, Krnica, Tamar, Mangrtsko sedlo, ...)
- Preobremenitev vodotokov z dejavnostmi (soteskanje, vodni športi, ...)
- Preobremenitev zračnega prostora – vpliv na mirno doživljanje parka
- Pritisk enodnevnih obiskovalcev in turistov brez rezervacij (nelegalno kampiranje, nelegalno parkiranje - nezadovoljstvo obiskovalcev, nezadovoljstvo občanov, lastnikov nepremičnin, nezadovoljstvo redarjev, nadzornikov, policajev)

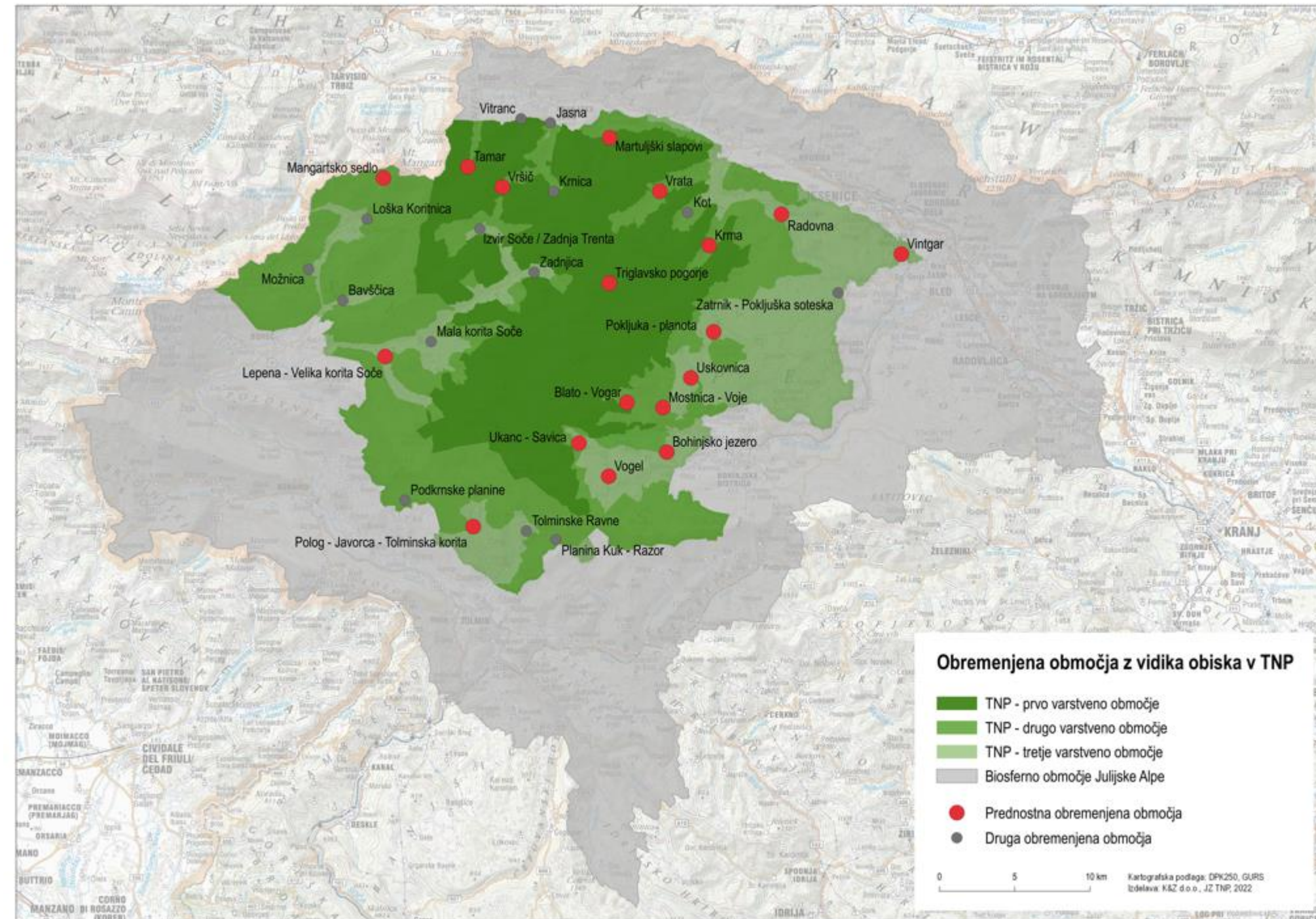

... z vidika upravljanja z narodnim parkom

... potrebne rešitve

- pri izvajanju ukrepov zaradi neustreznih ali neusklajenih sistemskih, zakonodajnih in drugih določb, predpisov, strategij, ... (omejitev prometa, omejitev obiska, ...)
- pri izvedbi že dogovorjenih in usklajenih ukrepov, ki so del zakonodaje
- v zvezi z neposrednim upravljanjem z deli narave znotraj zavarovanega območja
- pri izvajanju učinkovitega nadzora na celotnem območju parka
- pri učinkovitem vplivanju na ustrezno prostorsko načrtovanje (občinski in regijski nivo), na trajnostni turistični razvoj (gostinska zakonodaja, ...)
- pri implementaciji digitalnih naravovarstvenih vsebin v širok spekter digitalnega usmerjanja obiskovanja

OBREMENJENA OBMOČJA TNP z vidika obiska

DEL 2: NAČRT UKREPOV

Jošt Gantar, STO Mediateka

Namen načrta je ...

usmerjanje obiska in rekreacije v TNP na način, da se

AKCIJSKI NAČRT
USMERJANJA
OBISKA IN
REKREACIJSKIH
DEJAVNOSTI
(ANUORD) V
TRIGLAVSKEM
NARODNEM PARKU

NU
TNP

CPS
JA

RNTT
JA

10./11
. čl.
ZTNP-1

- ✓ **ohranja naravne vrednote in biotska raznovrstnost,**
- ✓ **obiskovalcem omogoči kakovostno doživljanje narodnega parka,**
- ✓ **prebivalcem zagotavlja nemoteno bivanje, razvojne priložnosti in trajnostni razvoj ter**
- ✓ **blaži in zmanjšuje vpliv obiska na podnebne spremembe.**

1 SPREMLJANJE OBISKA

→ Strategija: iz občasnega v načrtno in avtomatizirano spremljanje

Cilj 1.1: Poznati in spremljati trende vseh oblik obiska in rekreacije na ključnih obremenjenih območjih v vseh letnih časih kot podlaga za nadaljnje odločanje pri usmerjanju obiska, rekreacije in prometa ter za načrtovanje upravljanja parka

2 ZMANJŠENJE MOTORNEGA PROMETA v TNP

3 USMERJANJE OBISKA NA NARAVNIH VREDNOTAH

Cilj 2.1: Na obremenjenih območjih vzpostaviti režime in finančno vzdržne sisteme trajnostne mobilnosti
Cilj 2.2: Spodbujati razvoj enovitega sistema JPP na območju BOJA

← **Strategija:** →
fokus so najbolj obremenjena območja, druge preventiva

Cilj 3.1: Omejiti, zmanjšati in uravnovežiti ter zagotoviti vzdržno upravljanje območja naravnih vrednot, kjer je zaradi previsokega obiska doživljanje narave okrnjeno, naravno okolje pa degradirano
Cilj 3.2: Vzpostaviti poenoteno in pravno urejeno upravljanje naravnih vrednot v TNP, kjer je urejena infrastruktura (in se zaračunava nadomestilo)

4 USMERJANJE POHODNIŠTVA

Cilj 4.1 Zmanjšati pritisk pohodništva na mirne cone in osrednje območje
Cilj 4.2 Boljše obvladovati obisk v konicah, na najbolj obremenjenih poteh in vrhovih
Cilj 4.3 Spodbujati odgovorno pohodništvo, trajnostno delovanje ponudnikov ter upravljalcev koč in poti

Strategija: usmerjanje izven mirnih con - na označene poti različnih kategorij, znotraj in izven TNP

5 USMERJANJE OBISKA NA OBMOČJU VODNIH TELES

Cilj 5.1 Boljše obvladovati vpliv vodnih športov in kopanja na vodna telesa

Strategija: implementirati obstoječe usmeritve NU in strokovne podlage v prakso

6 USMERJANJE GORSKEGA KOLESARJENJA

Cilj 6.1 Odpraviti, spremljati in nadzorovati GK izven usklajenih tras
Cilj 6.2 Nadaljevati urejanje lastniških in upravljaljskih razmerij

Strategija: usmerjanje GK na dogovorjene trase v in izven TNP (v BOJA)

7 USMERJANJE PADALSTVA IN AERO ŠPORTOV

Cilj 7.1 Zmanjšati obremenitve "zračnega prostora" in "hrupa" nad občutljivimi območji in v občutljivih časovnih obdobjih

Strategija: vzpostaviti spremljanje in izboljšati regulacijo preletov malih motornih zrakoplovov

8 USMERJANJE ZIMSKIH AKTIVNOSTI

Cilj 8.1 Obvladovati hiter razvoj raznovrstne zimske rekreacije v naravnem okolju TNP

Strategija: preventivno delovanje

9 USMERJANJE NABIRALNIŠTVA INXX

Cilj 9.1 Izločiti dejavnost nabiralništva iz mirnih območij
Cilj 9.2 Preusmerjanje nabiralništva izven 1. in 2. varstvenega območja
Cilj 9.3: Obvladovati nabiranje gob

Strategija: vzpostaviti manjkajoče sistemske inštrumente in podlage

10 RAZVOJ USMERJEVALNIH ORODIJ (DIGITALIZACIJA, KOMUNICIRANJE, NOVE STORITVE)

Cilj 10.1 Obiskovalcem TNP ponuditi uporabno, dostopno, prijazno in personalizirano (digitalno) podporo obiska in doživljanja parka.
Cilj 10.2 Zagotoviti ažurnost, verodostojnost in pretočnost podatkov v realnem času za usmerjanje, spremljanje in načrtovanje obiska in prometa.
Cilj 10.3 Opolnomočiti obiskovalce in turistične ponudnike za odgovoren in varen obisk.
Cilj 10.4 Izboljšati pripravljenost za komuniciranje z obiskovalci v kriznih razmerah na območju TNP.

Strategija:

- integracija, nadgradnja in pametna uporaba obstoječih digitalnih orodij
- avtomatizirana izmenjava in ažuriranje javnih podatkov pomembnih za usmerjanje in varnost obiska in prometa
- od informiranja k medinstitucionalno usklajenemu ozaveščanju in opolnomočenju za različne situacije

NAČRT PO 10 PREDNOSTNIH PODROČJIH

S CILJI, KAZALNIKI IN UKREPI

POJASNILA K NAČRTU UKREPOV

V nadaljevanju je po desetih področjih ukrepanja predstavljen načrt ukrepov, kjer je opredeljeno:

- izhodiščno stanje posameznega področja za leto 2022,
- operativni cilji do leta 2027,
- strategija za doseganje ciljev,
- kazalniki za merjenje uspešnosti ciljev leta 2027 in
- nabor ukrepov, pri čemer so obkroženi ukrepi, ki se predvidevajo za sofinanciranje iz sredstev RS po 10. in 11. členu ZTNP-1.

V posebnem tabelaričnem delu AN so k posameznim ukrepom določeni nosilci, prioritete ter ocenjen časovni in finančni okvir.

Okrajšave:

AN/ ANUORD	Akcijski načrt usmerjanja obiska in rekreacijskih dejavnosti v triglavskem narodnem parku
DC	Državna cesta
DM	Delovno mesto
JZTNP	Javni zavod Triglavski narodni park
LC	Lokalna cesta
NV	Naravna vrednota
NZ	Nosilna zmogljivost
P	Parkirišče
TNP	Triglavski narodni park
UNESCO BOJA	UNESCO Bisoferno območje Julijske Alpe
v.o.	Varstveno območje TNP
ZGS	Zavod za gozdove Slovenije
ZTNP-1	Zakon o Triglavskem narodnem parku

Legedna:

	Režim v vzpostavljanju
	Režim še ni uveden, neurejeno
	Režim je vzpostavljen, urejeno
	Sezonsko
	Obstaja, a neustrezno
	V koči, bližnjem objektu
	Zelo pomembno – pristopiti k izvedbi
	Pomembno – pristopiti k pripravi
	Pomembno - preventiva

1 SPREMLJANJE OBISKA

Izhodiščno stanje

- Obisk TNP se je po obdobju epidemije (2020-2021) v l. 2022 ponovno povečal in dosegel obisk iz 2019. Podatki za leto 2023 kažejo na umirjanje rasti.
 - TNP ima izdelano metodologijo spremljanja obiska.
 - 45 lastnih števecov, doslej nesistematično štetje pohodnikov, ki pa je JZ TNP omogočal ovrednotiti obisk od leta 2018 naprej.
- ▷ **Cilj 1.1** Poznati in spremljati trende vseh oblik obiska in rekreacije na ključnih obremenjenih območjih v vseh letnih časih kot podlaga za nadaljnje odločanje pri usmerjanju obiska, rekreacije in prometa ter za načrtovanje upravljanja parka
- ▷ **Strategija:** prehod iz **občasnega** v redno, načrtno in čimbolj **avtomatizirano** spremljanje obiska

Kazalnik K1.1 Integriran digitalni sistem spremljanja obiska za potrebe TNP (Vir: JZ TNP)

Izhodišče 2022: ☒ Vrednost 2027: ✓

Kazalnik K1.2 Sistem spremljanja obiska v realnem času (Vir: JZ TNP)

Izhodišče 2022: ☒ Vrednost 2027: ✓

Ukrepi

1.1 Mreža števecov obiska pohodnikov, kolesarjev, avtomobilov: sistematiziranje, vzdrževanje, dopolnjevanje, povezovanje in tehnološko posodabljanje mreže lastnih in partnerskih števecov, pri čemer se i) opredeli stalne lokacije (nujno ključne NV), ii) spreminjajoče lokacije (glede na potrebe), iii) več števecov namesti v 1. vo, vključno s Triglavom ter obremenjene dostopne poti, iv) spremlja podatke in integrira števce partnerskih organizacij (npr. DRSI za državne ceste, ZRSVN, ZGS, turistične destinacije..)

1.2 Vzpostavitev digitalnega orodja (spletišča) za integracijo podatkov iz različnih baz in čim bolj avtomatizirano analitiko ter spletno prikazovanje obremenjenosti **v realnem času** za potrebe trajnostne mobilnosti, usmerjanja in obveščanja obiskovalcev narodnega parka ter spremljanje obiska na ravni TNP iz različnih števecov obiska in ostalih javno dostopnih baz.

1.3 Vzpostavitev analitske službe JZ TNP za spremljanje in usmerjanje obiska (+ 1 DM)

1.4 Kvalitativne raziskave obiska (ankete, intervjuji, analize socialnih omrežij, člankov..), **predvidoma na 3 leta**, za ugotavljanje zadovoljstva, pričakovanj, potreb in spreminjanja navad ter odnosa obiskovalcev, prebivalcev in deležnikov do TNP.

1.5 Letno poročilo obiska TNP s priporočili za izboljšanje in ukrepanje namenjeno i) deležnikom in strokovni javnosti - upravljavcem ključnih točk in ii) javnosti (povzetek vz infografiko).

Izhodiščno stanje

- Obseg motornega prometa na območju TNP in BOJA narašča.
- Strategija trajnostne mobilnosti je opredeljena v CPS Julijskih Alp (BOJA in širše).
- Dolgoročne projekcije opozarjajo na nadaljnjo rast, če ne bodo uvedeni režimi dostopa in parkiranja.

▷ **Cilj 2.1** Na obremenjenih območjih vzpostaviti režime in finančno vzdržne sisteme trajnostne mikromobilnosti

▷ **Cilj 2.2** Spodbujati razvoj enovitega sistema javnega potniškega prometa na območju UNESCO BOJA

▷ **Strategija:** osredotočanje ukrepov na najbolj obremenjena območja za zmanjševanje dostopa in obsega motornega prometa, druge spremljanje in preventiva, vključevanje celotnega BOJA v iskanje rešitev trajnostne mobilnosti

Kazalnik K2.1 Vzpostavljeni in delujoči režimi na vseh dostopnih cestah v TNP (Vir: JZ TNP, glej priložen seznam)

Izhodišče 2022: **5/24** Vrednost 2027: **20/24** cest

Kazalnik K2.2 PMDP na obremenjenih točkah v juliju in avgustu - Vršič, Vrata, Bohinj (Vir: DRSI)

Izhodišče 2022: Vršič – julij 1.998, avgust – 2.612; Ribčev Laz – julij – 10.171, avgust – 10.481 (vir: DRSI), Vrata - 582 prihodi, odhodi (Vir: JZTNP, števec, 2018) **Vrednost 2027: - 20 %**

Ukrepi

2.1 Vzpostaviti in med deležniki ter sektorji uskladiti režime obiska na cestah do vseh dostopnih planot, v alpske doline, na prelaze in planine v TNP. Kjer potrebno se predlaga sprememba lokalnih oz. državnih predpisov (ZON, ZTNP-1, ZC, ZG..).

2.2. Sofinanciranje naložb in ukrepov parkovnih občin v sisteme trajnostne mikromobilnosti za zmanjšanje osebnih motornih vozil na obremenjenih območjih TNP na podlagi smernic in zasnove vizije urejanja. *Glej 2.1 in prilogo AN po območjih.*

2.3 **Javni prevoz:** i) širitev obsega ponudbe JPP, ii) poenotenje sezonske ponudbe med občinami (cene, podoba, digitalizacija, vozni redi), iii) podpora neposrednemu dostopu v TNP z JPP iz večjih turističnih nastanitvenih kompleksov, železniških postaj oz. mobilnostnih vozlišč in urbanih središč, iv) povezovanje in enovito upravljanje lokalnih sistemov sezonskih javnih prevozov v TNP /BOJA.

2.4 **Podpora razvoju mreže oddaljenih večjih P+R parkirišč in parkirnih hiš izven parka oz. na robnem območju** (Bovec, Kobarid, Tolmin, Bohinjska Bistrica, Jesenice, Kranjska Gora, tudi Radovljica/Lesce..) podprto z zelo frekventnimi javnimi avtobusnimi linijami in drugimi oblikami trajnostne mobilnosti do izhodiščnih točk in ključnih naravnih vrednot.

2.5 **Enoten pristop k statusnemu in fizičnemu urejanju ter označevanju manjših razpršenih in neurejenih parkirišč po TNP:** inventarizacija stanja s predlogi za urejanje /ukinjanje razpršenih parkirišč v TNP, prednostno Pokljuka in Vrata.

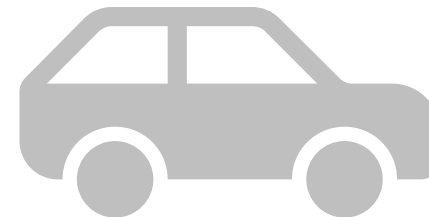
2.6 **Režimi ob velikih prireditvah in dogodkih po konceptu trajnostne mobilnosti:** i) elaborati, ii) usmeritev: manj obremenjujočih prireditvah in dogodkih, z izjemo tradicionalnih

UNESCO
MAB

3.
V.O.

2.
V.O.

1.
V.O.

UMIK motornih vozil obiskovalcev iz 2.v.o

REŽIMI, ki omogočajo nadzorovan promet in usmerjen obisk v 3. v.o.

- Omejitev dostopa vozil do nosilne zmogljivosti parkirnih mest (opcija - uvedba rezervacij PM)
- Peš – učna ali pohodniška pot
- Kolo
- Javni prevoz

ZAUSTAVITEV motornega prometa izven TNP - v parkovnih skupnostih oz. UNESCO MAB

- Mobilnostna vozlišča z JPP
- Parkirišča za dnevne obiskovalce
- Stacionarni gostje: vozila/avtodomi v času bivanja ne zapuščajo kampov in hotelov
- Neposredne peš, kolesarske in JPP povezave iz turističnih središč v TNP

TRAJNOSTNI DOSTOP V JA

KRAJ
BIVANJA
OBISKO-
VALCEV

IZHODIŠČA ZA REŽIME IN UREJANJE DOSTOPA

1. Režim se določi v dogovoru in z akti pristojnega upravljavca: MZI na državnih cestah, odloki ZGS na gozdnih cestah in odloki občin na občinskih cestah.
2. Režim se opredeljuje za določen časovni interval glede na značaj ceste (celoletni, sezonski, lahko tudi na dnevni ravni).
3. Za upravljanje režimov so zadolženi upravljavci ceste.
4. Režime se uvaja celovito, s sočasno ureditvijo podporne infrastrukture, informacijskim sistemom, informiranjem in organiziranimi prevozi, ki morajo biti načrtovani trajnostno. Cest do planin se ne asfaltira.
- 5.

3 USMERJANJE OBISKA NA NARAVNIH VREDNOTAH

Izhodiščno stanje

Obisk naravnih vrednot v TNP vzporedno z rastjo turizma v Julijskih Alpah narašča. Obisk je na najbolj prepoznavnih NV dosegel raven, kjer je vpliv naravo obremenjujoč, kakovost doživljanja pa okrnjena. JZ TNP želi z opredelitvijo nosilnih zmogljivosti posameznih naravnih vrednot zmanjšati negativne posledice na naravo, zagotoviti kakovostno doživljanje za obiskovalce ter vzpostaviti vzdržno upravljanje teh območij. Ocena nosilne zmogljivosti so izdelane za Vintgar, Tolminska korita, Slap Savico, Mostnico, deloma Bohinjsko jezero, z zatečenimi upravljavci potekajo dogovori o vzpostavitvi upravljavskih razmerij in spreminjanju režimov. Področje upravljanja NV sistemsko ni urejeno. *Glej pregled stanja urejenosti in upravljanja območij ključnih naravnih vrednot za obisk v tabeli na naslednji strani.*

- **Cilj 3.1** Omejiti, zmanjšati in uravnotežiti obisk ter zagotoviti vzdržno upravljanje območij naravnih vrednot, kjer je zaradi previsokega obiska doživljanje narave okrnjeno, naravno okolje pa degradirano
- **Cilj 3.2.** Vzpostaviti poenoteno in pravno urejeno upravljanje naravnih vrednot v TNP, kjer je urejena infrastruktura (in se zaračunava nadomestilo)
- **Strategija:** osredotočanje na najbolj obremenjena območja, preventivno delovanje na manj obremenjenih NV

Kazalnik K3.1 Opredeljena nosilna zmogljivost in pripravljene načrti obiskovanja na ključnih NV (Vir: JZ TNP, tabela na naslednji strani)

Izhodišče 2022: **1** (Vintgar,) Vrednost: 2027: **9** (+ Tolminska korita, Savica, Mostnica, Bohinjsko jezero, Peričnik, Martuljski slapovi, Izvir Soče, Velika korita Soče, Pokljuška soteska)

Kazalnik K3.2 Povprečno število dni s preseženo nosilno zmogljivostjo na ključnih NV, kjer se spremlja nosilna zmogljivost (Vir: upravljavci, JZ TNP)

Izhodišče 2022: **x** dni (op. uporabiti podatke za 2023, povprečje za Vintgar, Tolminska korita, Savica) Vrednost: 2027: zmanjšanje

Ukrepi

3.1 Določitev dovoljene in ustrezne oblike rabe naravnih vrednot

3.2 Priprava ocene ogroženosti, opredelitev nosilne zmogljivosti obisku najbolj izpostavljenih NV s predlogi za omejevanje na sprejemljivo trajnostno vrednost ter izdelava **načrtov obiskovanja** z usmeritvami za ureditev in ogledovanje

3.3. Poenotiti pravno-formalne in finančne vidike upravljanja naravnih vrednot v TNP (cene, nadomestila, standardi, pogoji), **ureditev posameznih skrbniških pogodb** med upravljavcem in skrbnikom NV, nato spremljanje izvajanja pogodb.

3.4 Dopolnjevanje in posodabljanje parkovne infrastrukture, podaljševanje dostopnih poti do izhodiščnih točk (parkirišč, turističnih središč na robu in izven parka ..), **nadgradnja interpretacije in storitev** za obiskovanje NV skladno z ugotovljenimi vrzelmi.

3.5 Prilagoditev poti do in na območju NV, vključno z interpretacijo, osebam s posebnimi potrebami.

3.6 Zasnova umirjanja obiska na osrednjem območju TNP (Triglav in 7J): i) štetje obiska, ii) opredelitev nosilne zmogljivosti s predlogi režimov, iii) analize tujih praks omejevanja obiska gorskih vrhov , iv) pilotno testiranje režimov, v) komuniciranje

3.7 Okrepitev službe JZ TNP za upravljanje naravnih vrednot (+ 1 DM).

Izhodiščno stanje

- Pohodništvo v TNP se je okrepilo, struktura in motiv obiskovalcev spremenila. Pritisk na naravo se je povečal, še posebej točkovno na posameznih vrhovih, na planotah in v alpskih dolinah. Povečan pritisk tudi pozimi.
- Novi trendi in oblike izvajanja dejavnosti ter pobude za urejanje obstoječe ali nove infrastrukture (plezališča, ferate, ..), ponudbe in dogodkov (npr. gorski tek..).
- Za preusmerjanje že vzpostavili: Julijana Trail in druge daljinske (Pot miru) ter krajše dolinske učne/pohodniške poti.

▷ **Cilj 4.1** Zmanjšati pritisk pohodništva na mirne cone in osrednje območje TNP.

▷ **Cilj 4.2** Boljše obvladovati obisk pohodnikov v konicah ter na najbolj obremenjenih poteh in vrhovih.

▷ **Cilj 4.3** Spodbujati odgovorno pohodništvo, trajnostno delovanje ponudnikov pohodništva ter upravljavcev koč in poti.

▷ **Strategija:** usmerjanje obiska izven mirnih con na označene poti različnih kategorij znotraj in izven parka - v BOJA območje, pri čemer se posebna pozornost nameni usmerjanju na dolinske pohodniške, učne poti in robne daljinske poti, promociji hoje po označenih poteh in pospešenemu komuniciranju odgovornega, varnega in trajnostnega ravnanja vseh deležnikov.

Kazalnik K4.1 Obseg obiska v ožjem območju TNP, povprečje na dan v juliju in avgustu (Vir: Števci pohodnikov Dvojno jezero, Jezerca-Konjščica, Blato, Vrata, Sleme) Izhodišče 2022: *glej tabelo prosojnica str. 30* Vrednost 2027: **nanjmanj ohranjanje** ali **zmanjševanje** obsega obiska

Kazalnik K4.2 Zabeleženi konflikti na vzpostavljenih mirnih območjih (Vir: Nadzorna in strokovna služba TNP oz. digitalna orodja) Izhodišče 2022: x Vrednost 2027:

Ukrepi

- 4.1 Usmerjevalna orodja:** i) povezovanje različnih digitalnih orodij za pohodnike z varstvenimi režimi TNP, prednostno orodja SJA in PZS, ii) izbrisi neoznačenih poti (brezpotij) v javno objavljenih digitalnih in tiskanih planinskih kartah. *Glej tudi povezan ukrep 10.1.5.*
- 4.2 Uvajanje ukrepov za preobremenjene planinske poti:** i) preveritev omrežja poti in posameznih vrhov z vidika obremenjenosti in vpliva na mirne cone/habitate/vrste z naborom možnih ukrepov (Triglav, Dolina Triglavskih jezer, Debela peč, Viševnik, Mojstrovka..), ii) uvajanje (začasnih, stalnih) ukrepov, kjer zaznane prekomerne obremenitve. *Glej tudi povezan ukrep 3.6.*
- 4.3 Priprava i) protokolov za sanacije erodiranih planinskih poti** in ii) **kriterijev za urejanje ferat /plezališč** (v sodelovanju s PZS).
- 4.4 "Z vodnikom po TNP":** i) spodbujanje obiska TNP s certificiranimi vodniki za posamezna območja (mednarodni gorski, planinski, turistični, lokalni), ii) oblikovanje usposabljanja za nadgradnjo znanj o TNP (režimi, habitati, dediščina..) za vodnike, ki vodijo na območju TNP.
- 4.5 Okrepitev nadzora, še posebej v 1. in 2. v.o.:** i) ponoven zagon sheme prostovoljnih nadzornikov, ii) uvedba digitalnega nadzora (droni, glej tudi ukrep 10.1.5), iii) postopna krepitev javne nadzorstvene službe (+ več DM). *Ukrep velja tudi za področja 5 - 9.*
- 4.6 Okolju prijazne planinske koč v TNP:** i) priprava smernic za bolj trajnostno upravljanje, ponudbo in način oskrbe koč glede na lokacijo (visokogorske, dolinske) v TNP (skupen pristop PZS in JZTNP), ii) po potrebi dopolnitev certifikacijskega sistema PZS za TNP in spodbujanje okoljskega certificiranja koč, iii) podpora pilotnim projektom in ozaveščevalnim akcijam planinskih koč, PD, destinacij in ponudnikom pohodništva za znižanje okoljskega (vključno z vodnim in ogljičnim) odtisom.
- 4.7 Sprehajalci/ obiskovalci s psi v TNP:** okrepljeno in doslednejše komuniciranje ustreznega ravnanja in režimov, ozaveščanje in nadzor.

Izhodiščno stanje

- Usmeritve, pogoji in lokacije ter režime dobro opredeljuje NU.
- Za potoka Fratarca in Predelnica je izdelana ocena ogroženosti in določena najvišja dnevna nosilna zmogljivost soteskanja.
- Do povečanih tveganj prihaja v poletnih konicah s strani kopalcev na jezera (Bohinjsko jezero) in na nekatere vodotoke.
- Poleg naravovarstvenih groženj, tudi varnostna tveganja in vpliv na kakovost doživljanja narave.

▷ Cilj 5.1 Boljše obvladovati vpliv vodnih športov in kopanja na vodna telesa

▷ **Strategija:** implementirati obstoječe usmeritve NU, lokalnih strategij in izdelanih strokovnih podlag v prakso

Kazalnik K5.1 Vzpostavljeni ukrepi za obvladovanje obiska na ključnih vodotokih (BJ, 3 soteske, S. Bohinjka, Soča, Velika korita) Izhodišče 2022: **0/5** Cilj 2027: **5/5**

Kazalnik K5.2 Zabeleženi konflikti na vodnih telesih v povezavi z obiskom (Vir: Nadzorna služba TNP)

Izhodišče 2022: x /leto Vrednost 2027:

Ukrepi

5.1 Bohinjsko jezero: uresničevanje ukrepov iz Strategije trajnostnega razvoja območja Bohinjskega jezera, OB, 28.1.2021.

5.2 Soteskanje: poenotiti upravljanje soteskanja na vodotokih.

5.2.1 **Fratarca in Predelnica:** i) implementacija odredbe ministra o največjem dnevnem številu soteskarjev, ki predvideva vzpostavitev sistema vzdrževanja, rezervacij, financiranja nadomestila in takse, ii) določiti ustrezen pretok. ²⁰²⁴

5.2.2 **Jerečica:** i) izdelava ocene ogroženosti, nosilne zmogljivosti, priprava odredbe ministra in implementacija po izkušnjah Fratarice in Predelice, ii) določiti ustrezen pretok ²⁰²⁴⁻²⁰²⁵

5.3 Vodne aktivnosti na vodotokih - obvladovanje vodnih športnih dejavnosti

5.3.1 **Sava Bohinjka** (do Laškega Rovra, op. izstopna točka Brod je izven TNP): i) na podlagi strokovne podlage ZZRS se kot še ustrezen pretok Save Bohinjske v TNP za izvajanje vodnih športov in sladkovodnega ribolova opredeli 7 dnevni povprečni pretok 2 m³/s, ii) implementacija ukrepa v prostoru, priprava podlag za digitalno informiranje in nadzor, iii) po potrebi določitev največjega števila plovil (nosilna zmogljivost).

5.3.2 **Soča v TNP** (V točka - Velika korita, VI točka - Bunkerji, Kršovc;op.VI točka - Golobar/Zmuklica je izven TNP): i) priprava strokovnih podlag za opredelitev min pretoka za vodne športe in ribolov, ii) sprejem odredbe in iii) implementacija po izkušnjah Save Bohinjske.

5.3.3 **Velika korita Soče:** i) pristop k celostnim strokovnim podlagam za upravljanje povečanega pritiska kopalcev, snorkljanje - potapljanja in ogledovanja na območju Velikih korit Soče v povezavi s parkiranjem in dostopi na območje naravne vrednote (nosila zmogljivost).

Vzpostaviti sistem spremljanja obsega najbolj obremenilnih rekreacijskih dejavnosti na območju vodnih teles:

5.4 vzpostaviti števce plovil na vodotokih, usmerjati nadzorstveno spremljanje stanja glede na pričakovane spremembe v prostoru in oblikah izvajanja dejavnosti (npr. supanje, hoja po kanjonih, snorklanje..) + *Okrepljen naravovarstveni nadzor – že zajeto v ukrepu 4.5.*

Izhodiščno stanje

Gorsko kolesarjenje v zadnjih letih beleži izjemno hitro rast. JZ TNP z jasnimi stališči, komuniciranjem in opredelitvijo naravovarstveno sprejemljivih gorsko-kolesarskih tras usklajuje razvoj gorskega kolesarjenja z obstoječimi upravljavci - PZS, lastniki in destinacijskimi organizacijami (Juliana Bike Trail / STKP) in s tem preprečevati razpršeno kolesarjenje v naravnem okolju. Z razvojem in množičnostjo električnih gorskih koles se obseg kolesarjenja povečuje, predvsem na gozdnih cestah. Z omejitvami motornega prometa v alpske doline se na teh trasah pričakuje porat kolesarjenja, s podnebnimi spremembami pa širitev kolesarjenja izven poletne sezone in pozimi.

- ▷ **Cilj 6.1** Spremljati, nadzorovati in odpraviti gorsko kolesarjenje izven usklajenih tras.
- ▷ **Cilj 6.2** Nadaljevati urejanje lastniških in upravljavskih razmerij na naravovarstveno sprejemljivih in v NU opredeljenih gorsko-kolesarskih trasah.
- ▷ **Strategija:** usmerjanje kolesarjenja na dogovorjene naravovarstveno sprejemljive trase v TNP in BOJA.

Kazalnik K6.1 Zabeleženi primeri neskladnega gorskega kolesarjenja v TNP (Vir: Nadzorna služba TNP)

Izhodišče 2022: **x /leto** Vrednost 2027:

Ukrepi

- 6.1 Sodelovanje z upravljavcem GK trase** (Julijana Bike=STKP) in drugimi subjekti ter nadaljevanje aktivnosti v zvezi s pridobivanjem soglasij lastnikov za naravovarstveno sprejemljive GK trase, določene v NU.
- 6.2 Vzpostavitev spremljanja števila gorskih kolesarjev na GK trasi** Julijana Bike=STKP, nato vključitev v redni monitoring pod področjem 1. Spremljanje razvoja panoge, tudi zimskega kolesarjenja in v primeru porasta, priprava predlogov režimov.
- 6.3 Okrepljen naravovarstveni nadzor** na kritičnih točkah. *Del skupnega ukrepa 4.5.*
- 6.4 Preventivni ukrepi:** zapiranje gozdnih cest za gorske kolesarje, kjer/kadar je kolesarjenje neskladno z naravovarstvenimi, gozdarskimi in kmetijskimi cilji.
- 6.5 Vzpostavitev, javna objava in ažuriranje enotne evidence digitalnega katastra usklajenih GK tras.**

Izhodiščno stanje

Področje izvajanja različnih športnih dejavnosti v zraku je v ZTNP-1 in NU natančno opredeljeno z vidika vzletnih in pristajalnih točk, ne pa tudi z vidika regulacije območja letov in obsega dejavnosti – obvladovanja množičnosti. Ključni izziv predstavljajo porast preletov in prenizki preleti čez občutljivo ožje območja parka, predvsem motornih zrakoplovov (komercialni leti). Slednji so z vidika hrupa obremenilni za vznemirjanje živali in doživljanje obiskovalcev. ZTNP-1 in področna letalska zakonodaja v segmentu nizkih preletov v višini med 304 in 3.000 m ne dajeta ustreznih pravnih podlag za ukrepanje.

Predpostavlja se nadaljnji razvoj aero dejavnosti na obeh najbližjih malih letališčih Bovec in Lesce. Na področju upravljanja z droni zakonodaja področja ne ureja ustrezno, v sodelovanju s CAA pa smo uspeli območje parka opredeliti kot „no flying zone“ za drone.

Cilj 7.1 Zmanjšati obremenitve "zračnega prostora" in "hrupa" nad občutljivimi območji TNP in v občutljivih časovnih obdobjih

▷ **Strategija:** vzpostaviti spremljanje in izboljšati regulacijo preletov malih motornih zrakoplovov

Kazalnik K7.1 Zakonodaje rešitve za reguliranje nizkih preletov

Izhodišče 2022: Vrednost 2027: ✓

Kazalnik K7.2 Zabeleženi kritični konflikti na področju padalstva (Vir: Nadzorna služba TNP)

Izhodišče 2022: x /leto Vrednost 2027:

Ukrepi

7.1 Motorni panoramski in drugi preleti: i) analiza obsega preletov, ii) ocena vpliva na naravovarstveno občutljiva območja in časovna obdobja, iii) predlog zakonodajnih sprememb (tudi ZTNP-1, preveritev opredelitve spodnje višine preletov), iv) dogovor z najpogostejšimi izvajalci dejavnosti na območju letališč Bovec in Lesce.

7.2 Jadralno padalstvo: i) opredelitev režima za prelet naravovarstveno občutljivih območij oz. kritičnih časovnih obdobjih (npr. habitat beloglavega jastreba), ii) dogovor režimov z upravljavci vzletno-pristajalnih mest, vključno s spremljanjem in poročanjem obsega dejavnosti.

7.3 Droni: obveščanje obiskovalcev in drugih deležnikov o uveljavljeni prepovedi uporabe dronov v TNP.

Izhodiščno stanje

V parku se poleg alpskega smučanja na obstoječih smučiščih, odvijajo naslednje zimske aktivnosti: turno smučanje, zimsko gornišтво/pohodništvo, ledno plezanje in tek na smučeh. Krpljanje obravnavamo kot del pohodništva pozimi. NU določa trase teka na smučeh in posredno prek mirnih območij tudi turnega smučanja. Izziv predstavlja hiter razvoj turnega smučanja in njegovega usmerjanja na območjih, kjer turnosmučarske trase prečijo mirne cone. Z obzirom, da so nekatere turnosmučarske poti obiskane le takrat, ko to za živali ni tako problematično, nekatere poti pa zelo redko ali pa so mirne cone zelo velike, posebna ureditev zaenkrat še ni bila potrebna. Tek na smučeh je ustrezno reguliran. Ledno plezanje se izvaja v manjšem obsegu in na območjih, ki z vidika naravovarstva niso sporna. Posamično je zaznati pojav zimskega kolesarjenja. Na nekaterih urejenih smučiščih (Vogel, Senožeta, Pokljuka-Goreljek, Zatrnik) se v obdobju veljavnosti AN pričakujejo vlaganja v posodabljanje infrastrukture in s tem tudi trenda celoletnosti obratovanja določenih žičniških naprav.

▷ **CILJ 8.1** Obvladovati hiter razvoj raznovrstne zimske rekreacije v naravnem okolju

▷ **Strategija:** preventivno delovanje

Kazalnik K7.1 Zabeleženi kritični konflikti na področju zimskih dejavnosti (Vir: Nadzorna služba TNP)

Izhodišče 2022: x /leto Vrednost 2027:

Ukrepi

- 8.1 Tekoče spremljanje** izvajanja in razvoja dejavnosti turnega smučanja na in izven opredeljenih tras (Juliana turno smučanje), občasne akcije ter priprava predloga za uvedbo režimov na preobremenjenih trasah, če se izkaže potrebno.
- 8.2 Okrepiti nadzor zimskega dostopa motornih vozil** na izhodiščne točke za zimsko pohodništvo in turno smučanje (npr. Krma, Vršič..) ter po potrebi pripraviti predlog za uvedbo oz. spremembo zimskega režima ceste. *Povezano s področjem 2, ukrep 2.1.*
- 8.3 Razvoj smučišč v TNP:** i) posodobitve naprav pogojevati z izdelavo in vzpostavitvijo trajnostnega mobilnostnega načrta za pričakovan povečan obisk v zimskih konicah; ii) režimi dostopa za smučišče Vogel; iii) spremljanje ustreznosti izvajanja in upravljanja zasneževalnih sistemov.

Izhodiščno stanje

Nabiranje zelišč in gozdnih sadežev, še zlasti gob, borovnic, arnike, je v TNP še vedno močno prisotno, posej izrazito je na Pokljuki. Ključni izziv ni le preseganje dovoljene količine (2 kg) nabranih gozdnih sadežev in zelišč, ampak množičnost nabiralništva. Prekomerno nabiranje gob in zdravilnih zelišč predstavlja tveganje za biodiverzitetu, še posebej v prvem in drugem varstvenem območju.

▷ **Cilj 9.1** Izločiti dejavnost nabiralništva iz mirnih območij

▷ **Cilj 9.2** Preusmerjanje nabiralništva izven prvega in drugega območja

▷ **Cilj 9.3** Obvladovati množično nabiranje gob

▷ **Strategija:** vzpostaviti manjkajoče sistemske inštrumente in podlage za usmerjanje nabiralništva

Kazalnik K7.1 Novi mehanizmi usmerjanja nabiralništva

Izhodišče 2022: Vrednost 2027: **2** (npr. dovolilnice za komercialno nabiranje, komunikacijski priročnik, pooblastila nadzornikov..)

Kazalnik K7.2 Zabeleženi kritični konflikti na področju nabiralništva (Vir: Nadzorna služba TNP) Izhodišče 2022: **x /leto** Vrednost 2027:

Ukrepi

9.1 **Ovrednotiti obseg nabiralništva** na podlagi pridobljenih podlag v projektu LENA

Dovoljenja za komercialno rabo: določiti merila za izdajanje dovoljenj za komercialno nabiranje kot podlage za pripravo uredbe ministrstva, pristojnega za kmetijstvo in gozdarstvo. Prouči se možnost pogojevanja znaka kakovosti TNP (primer certifikata Fair Wild) z ustreznimi dovoljenji - vezano na izvajanje 6. točke 13. člena ZTNP-1.

9.3 **Dovolilnice za splošno nabiralništvo:** proučiti prednosti in slabosti ter način morebitne uvedbe dovolinice za nekomercialno nabiralništvo.

9.4 **Priprava strokovnih podlag za komuniciranje** PR službe JZ TNP in opolnomočenje medijev.

9.5 **Usposabljanje ter izboljšanje opremljenosti nadzorne službe za nadzor nad nabiralništvom.** Okrepljen naravovarstveni nadzor – že zajeto v ukrepu 4.5.

9.6 **Razširitev pooblastil nadzornikov** TNP za nadzor nad nabiranjem v 1. in 2. VO v ZTNP-1.

9.7 **Omejevanje nabiralništva z določitvijo posebnih prometnih režimov v času nabiralnih sezon, kjer smiselno.**

Povezano z ukrepom 2.1.

Izhodiščno stanje Penetracija pametnih telefonov omogoča učinkovitejšo uporabo digitalnih tehnologij za namene usmerjanja obiska, spreminjanja navad obiskovalcev, spoznavanje in doživljanja parka. JZ TNP je skupaj s SJP v zadnjih letih naredil izjemen prehod od klasičnega k digitalnemu ter s tem bolj ciljnemu informiranju in ozaveščanju obiskovalcev TNP (spletišče TNP, Map PZS, Open street map, Outdoor active...). Z digitalizacijo obisk informacijskih središč stagnira. Obiskovalci parka za obisk uporabljajo množične spletne aplikacije in družbena omrežja, ki ponujajo raznovrstne podatke in informacije. Pravilno in varno usmerjanje obiskovalca skozi digitalno okolje, obvladovanje tehnologij, zagotavljanje in upravljanje preverjenih podatkov ter prestrukturiranje vloge mreže informacijskih središč v skupnostna središča, predstavljajo velik izziv pri usmerjanju obiska in prometa.

- ▷ **Cilj 10.1** Obiskovalcem TNP ponuditi uporabno, dostopno, prijazno in personalizirano (digitalno) podporo obiska in doživljanja parka.
- ▷ **Cilj 10.2** Zagotoviti ažurnost, verodostojnost in pretočnost podatkov v realnem času za usmerjanje, spremljanje in načrtovanje obiska in prometa.
- ▷ **Cilj 10.3** Opolnomočiti obiskovalce in turistične ponudnike za odgovoren in varen obisk.
- ▷ **Cilj 10.4** Izboljšati pripravljenost za komuniciranje z obiskovalci v kriznih razmerah na območju TNP.
- ▷ **Strategija:** integracija, nadgradnja in pametna uporaba obstoječih digitalnih orodij; avtomatizirana izmenjava in ažuriranje javnih podatkov pomembnih za usmerjanje in varnost obiska in prometa. TNP; komuniciranje nadgraditi in preiti od informiranja in promocije k medsektorsko usklajenemu ozaveščanju obiskovalcev in opolnomočenju deležnikov o vrednotah in razlogih za varovanje parka, njegovih režimih ter pripravi oz. odzivu na različne situacije.

Kazalnik K7.1 Število uporabnikov spletišča JZ TNP Izhodišče 2022: Vrednost 2027: **1.000.000**

Kazalnik K7.2 Nove /preoblikovane storitve Izhodišče 2022: **0** Vrednost 2027: **3**

Ukrepi

- 10.1.1 **Vzpostavljanje celovitega digitalnega spletišča** JZ TNP in SJA z neposredno vključenostjo in medsebojno pretočnostjo podatkovnih in prostorskih baz PZS in drugih uradnih ustanov za območje tnp/bOJA
- 10.1.2 **Zagotovitev kadrov za upravljanje spletišča in spletnih podatkov** (+1DM)
- 10.1.3 **Rezervacijski sistemi** storitev za obiskovalce, skrbnike NV in izvajalce prevozov: i) preveriti sisteme partnerjev in izvedljivosti v sodelovanju s SJA, ii) razvoj orodja kot del celovitega spletišča (10.1.1.).
- 10.1.4 **Digitalni ranger:** i) razvoj modela, ki bo omogoča regulacijo in sankcioniranje, ii) spremljanje in umikanje neustreznih objav na družbenih omrežjih in spletu, iii) pregled usklajevanje komercialnih aplikacij z režimi TNP (+1 DM)

Ukrepi - nadaljevanje

10.2 KOMUNICIRANJE (komuniciranje priporočil, usmeritev, režimov, ne prepovedi)

10.1.1 **Priprava in izvedba usklajenih letnih komunikacijskih načrtov ključnih deležnikov:** JZ TNP, destinacijske management organizacije SJA, STO, PZS, GRSZ...

10.1.2 **Priprava klasičnih in digitalnih komunikacijskih orodij in medijev ter izvedba kampanij** v podporo i) ciljnemu geografskemu usmerjanju obiska, ii) ustreznemu in varnemu izvajanju rekreacijskih dejavnosti, iii) uvajanju sprememb režimov in ravnanj obiskovalcev.

Krizno komuniciranje v primeru naravnih in drugih množičnih nesreč ter izrednih razmer:

- **Z nacionalnimi in lokalnimi deležniki dogovoriti pripravo in posredovanje verodostojnih sporočil do obiskovalcev parka v ustreznem času in jeziku:** i) vremenske napovedi in obvestila v tujih jezikih (ARSO), ii) geolocirana opozorila in navodila v izrednih razmerah prek SMS (Uprava RS za zaščito in reševanje), iii) z občinami dogovoriti protokol komuniciranja SMS sporočil URSZZR do obiskovalcev (tudi tujcev), kadar izredni dogodek, ki posega v več občin, iv) uskaditev s komunikacijskimi načrti in aktivnostmi STO/ GIZ Outdoor Slovenija.
- **Priprava protokolov in navodil turističnih ponudnikov in obratov za obveščanje in ravnanje v primeru kriznih situacij.**
- **Preveritev in posodobitev opozoril in varnostnih priporočil JZ TNP in deležnikov (destinacij, STO, PZS, GRZS..) za ustrezno samo predpripravo obiskovalcev pred obiskom parka oz. visokogorja (vreme, oprema, fizična pripravljenost, razlaga kategorizacije poti, ravnanje v kriznih razmerah..)**

10.3 RAZVOJ NOVIH STORITEV IN DELEŽNIKOV PARKA

Prilagajanje mreže informacijskih mest TNP (središča in točke) novim potrebam usmerjanja obiska

- **Prilagoditev obstoječih** informacijskih središč in točk spremenjenim potovalnim navadam (razvoj novih storitev), potrebam posamezne lokalne skupnosti (večnamenska središča za obiskovalce in lokalne prebivalce) in zagotavljanje komplementarnosti in usklajenosti info mest z digitalnimi orodji.
- **Strategija širjenja mreže info mest** v smeri zapolnjevanja vrzeli na območjih večje obremenjenosti obiska in skupnega pristopa z lokalno skupnostjo oz. drugimi deležniki (npr. Tolmin, Gorje, Log pod Mangartom, Pokljuka, Gorjuše...).

Dvig kompetenc in opolnomočenje ključnih deležnikov v komuniciranju usmerjanja obiska in načinu in vsebinah sporočanja (kam vabimo goste, kaj fotografiramo in razširjamo prek družbenih omrežij, pripravljenost na obisk, kdaj se ne odpravimo v gore ..)

- **Pre-in do-usposabljanje informatorjev v informacijskih središčih in TIC-i**
- **Opolnomočenje novinarjev in medijev**
- **Usposabljanje in opolnomočenje partnerjev** (STO, gospodarski partnerji, muzeji..)

10.3.3 **Razvoj novih oblik informacijskih in ozaveščevalnih storitev in akcij:** i) **vključevanje** prostovoljcev kot informatorjev in usmerjevalcev ii) inovativne ozaveščevalne kampanije (npr. na JPP..), iii) akcije z vključevanjem obiskovalcev.

OBREMENJENA OBMOČJA

SHEMATSKI PRIKAZ VIZIJE USMERJANJA OBISKA IN
REKREACIJSKIH DEJAVNOSTI PO OBMOČJIH

Jošt Gantar, STO Mediateka

Zasnova režimov usmerjanja obiska v TNP – Bohinj

- - - Učne in druge usmerjevalne poti
- - - Načrtovane učne poti
- Pohodniške poti
- Planinske poti
- Kolesarske poti
- Dopustna vožnja s kolesi

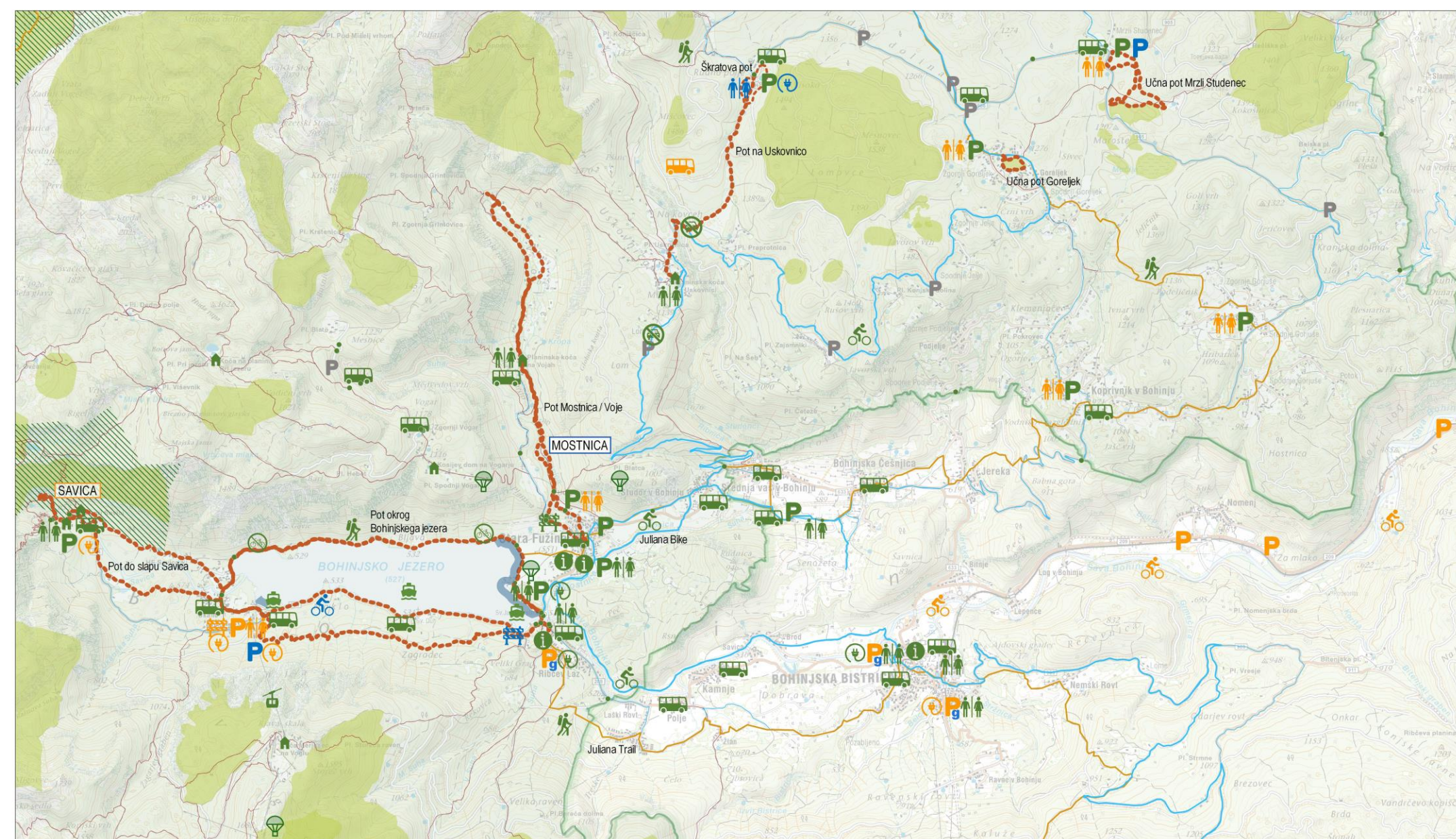
- Informacijska točka
- Stranišče
- Pohodnik
- Kolesar
- Organiziran javni prevoz
- Parkirišče
- e-polinilnica
- Omejitev motornega dostopa
- Prepovedan promet za avtomobile
- Prepovedan promet za motorje
- Prepovedana vožnja s kolesi
- Vzletna/pristajalna mesta
- Soteskanje
- Planinska koča
- Informacijska tabla

- Stanje infrastrukture
- obstoječe
 - v pripravi
 - možno – proučiti
 - manjše obstoječe

- Mirna območja (NU TNP)
- Ožja zavarovana območja
- Meja TNP
- Nosilna zmogljivost

0 1 2 km

Kartografska podlaga: DTK50, GURS
Izdavala: K&Z d.o.o., JZ TNP, 2022

Zasnova režimov usmerjanja obiska v TNP – Bohinj

- Učne in druge usmerjevalne poti
- Načrtovane učne poti
- Pohodniške poti
- Planinske poti
- Kolesarske poti
- Dopustna vožnja s kolesi

- Informacijska točka
- Stranišče
- Pohodnik
- Kolesar
- Organiziran javni prevoz
- Parkirišče
- e-poinilnica
- Omejitev motornega dostopa
- Prepovedan promet za avtomobile
- Prepovedan promet za motorje
- Prepovedana vožnja s kolesi
- Vzletna/pristajalna mesta
- Soteskanje
- Planinska koča
- Informacijska tabla

- Stanje infrastrukture
- obstoječe
 - v pripravi
 - možno – proučiti
 - manjše obstoječe

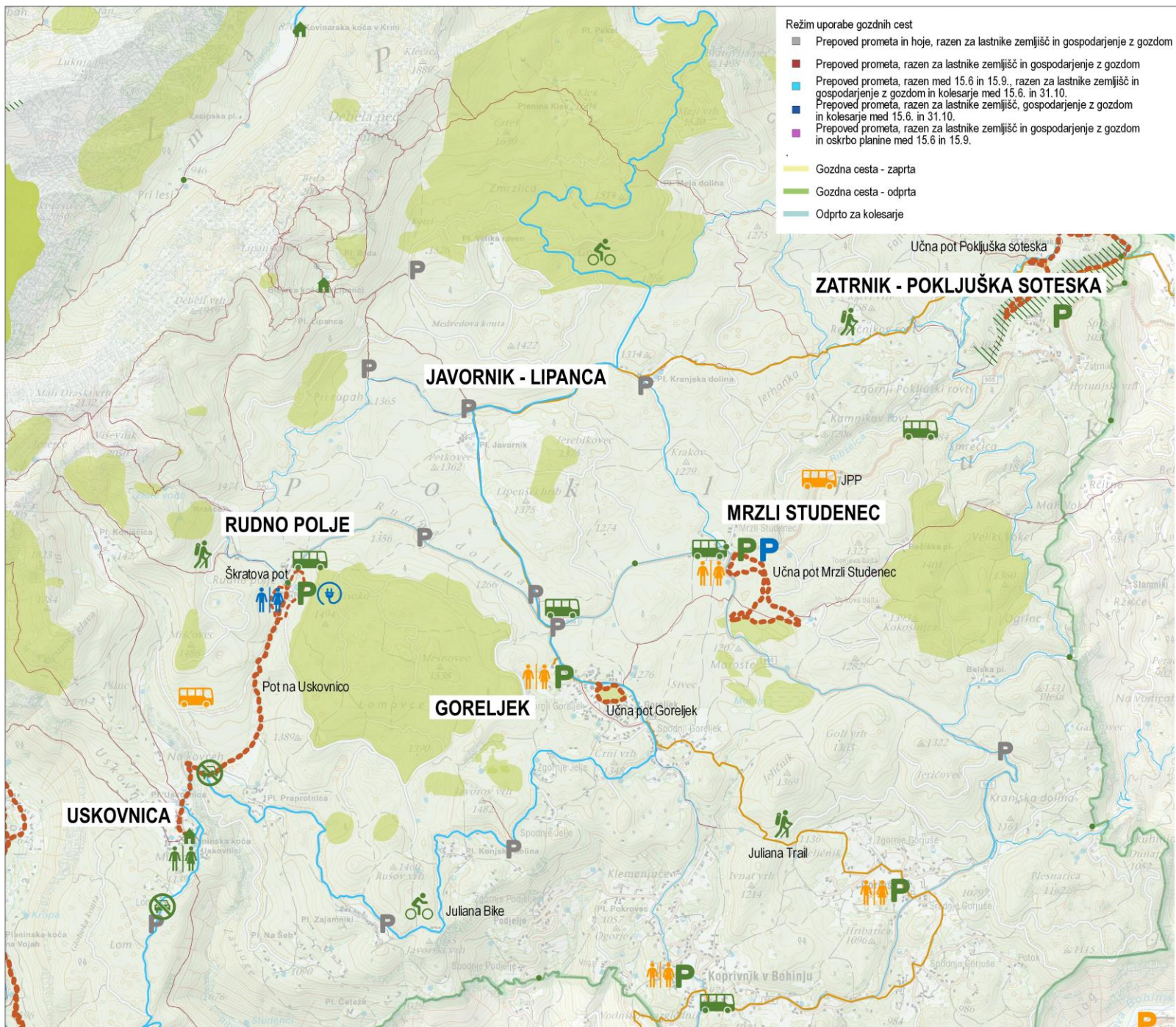
- Mirna območja (NU TNP)
- Ožja zavarovana območja
- Meja TNP
- Nosilna zmogljivost

0 1 2 km

Kartografska podlaga: DTK50, GURS
Izdela:va: K&Z d.o.o., JZ TNP, 2022

Ključno:

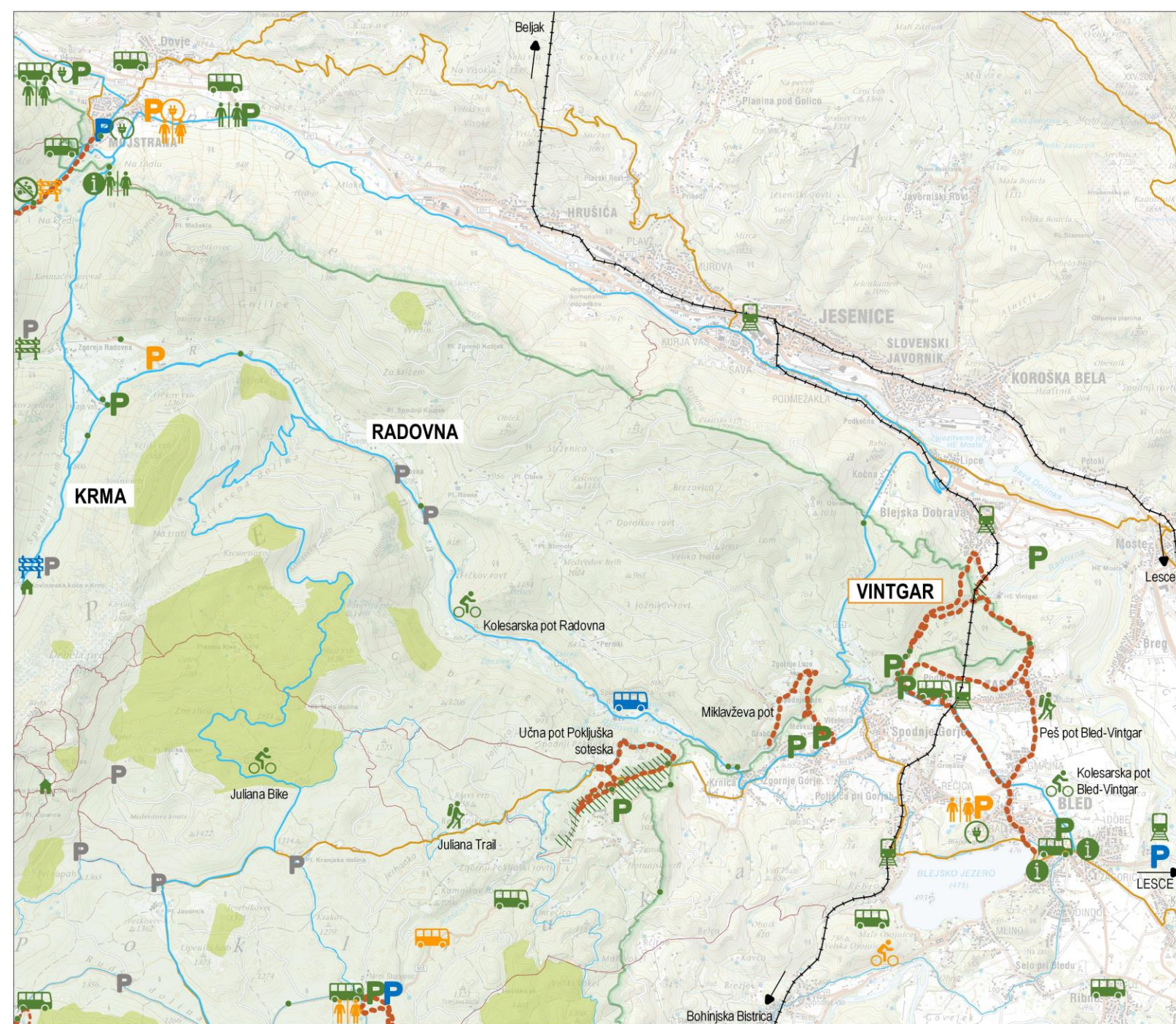
- RS opredeliti režim državne ceste Ribčev Laz – Ukanc – Savica
- Centralna parkirišča
- Kolesarska povezava Bled-Bohinj
- Upravljanje dejavnosti in obiska Bohinjskega jezera, Mostnice in slapa Savice ter ključnih vodotokov glede na nosilno zmogljivost in opredeljene režime

Ključno:

- Izbor dolgoročnega koncepta - variante po študiji prometa PNZ, 2022.
- Opredelitev centralnih parkišč na Pokljuki, opuščanje razpršenih po gozdnih območjih
- Poenotenje režimov parkiranja
- Preveriti prostorske in naravovarstvene pogoje za eventualno dodatno o parkirišče na širšem območju Mrzlega Studenca
- RS: JPP na Pokljuko iz smeri Bled/Ljubljana
- RS določiti režim na državni cesti Bled-Pokljuka-Jereka
- Krožni shuttle na Pokljuki
- Krepiti centralna parkirišča na relaciji Gorje - Bled – Lesce (Jesenice)

Zasnova režimov usmerjanja obiska v TNP – Vintgar - Radovna - Krma

- - - Učne in druge usmerjevalne poti
- Pohodniške poti
- Planinske poti
- Kolesarske poti
- Dopustna vožnja s kolesi
- i Informacijska točka
- P Stranišče
- P Pohodnik
- P Kolesar
- P Organiziran javni prevoz
- P Parkirišče
- P e-polnilnica
- P Omejitev motornega dostopa
- P Prepovedan promet za avtomobile
- P Prepovedan promet za motorje
- P Prepovedana vožnja s kolesi
- P Vzletna/pristajalna mesta
- P Soteskanje
- P Planinska koč
- P Informacijska tabla
- P Železniška postaja
- Stanje infrastrukture
- obstoječe
- v pripravi
- možno – proučiti
- manjše obstoječe
- Mirna območja (NU TNP)
- Ožja zavarovana območja
- Meja TNP
- Nosilna zmogljivost

0 1 2 km

Kartografska podlaga: DTK50, GURS
Izdavala: K&Z d.o.o., JZ TNP, 2022

Ključno:

- Centralna parkirišča na relaciji Pokljuka - Gorje - Bled – Lesce (Jesenice)
- Frekventni shuttle prevozi med kampi/ hoteli Lesce/Radovljica/Bled in Vintgarjem oz. Pokljuko
- Upravljanje Vintgarja in Pokljuške soteske skladno z nosilno zmogljivostjo

Zasnova režimov usmerjanja obiska v TNP – Dolina Vrata

- - - Učne in druge usmerjevalne poti
- Pohodniške poti
- Planinske poti
- Kolesarske poti
- Dopustna vožnja s kolesi

- Informacijska točka
- Stranišče
- Pohodnik
- Kolesar
- Organiziran javni prevoz
- Parkirišče
- e-polnilnica
- Omejitev motornega dostopa
- Prepovedan promet za avtomobile
- Prepovedan promet za motorje
- Prepovedana vožnja s kolesi
- Vzletna/pristajalna mesta
- Soteskanje
- Planinska koča
- Informacijska tabla

- Stanje infrastrukture
- obstoječe
 - v pripravi
 - možno – proučiti
 - manjše obstoječe

- Mirna območja (NU TNP)
- Ožja zavarovana območja
- Meja TNP
- Nosilna zmogljivost

0 1 2 km

Kartografska podloga: DTK50, GURS
Izdela: K&Z d.o.o., JZ TNP, 2022

Ključno:

- Opredeliti in vzpostaviti režim državnih cest in parkiranja v Vrata
- Nadgraditi sistem trajnostne mobilnosti
- Upravljanje Peričnika skladno z nosilno zmogljivostjo

Zasnova režimov usmerjanja obiska v TNP – Vršič - Trenta - Mangart

- - - Učne in druge usmerjevalne poti
- - - Načrtovane učne poti
- Pohodniške poti
- Planinske poti
- Kolesarske poti

- Informacijska točka
- Stranišče
- Pohodnik
- Kolesar
- Organiziran javni prevoz
- Parkirišče
- e-polnilnica
- Omejitev motornega dostopa
- Prepovedan promet za avtomobile
- Prepovedan promet za motorje
- Vzletna/pristajalna mesta
- Soteskanje
- Planinska koča
- Informacijska tabla
- Predor

- Stanje infrastrukture
- obstoječe
 - v pripravi
 - možno – proučiti
 - manjše obstoječe

- Mirna območja (NU TNP)
- Ožja zavarovana območja
- Meja TNP

0 1 2 km

Kartografska podlaga: DTK50, GURS
Izdela:va: K&Z d.o.o., JZ TNP, 2022

Ključno:

- RS: režim na državni cesti Vršič
- RS: Režim na državni cesti Mangart
- Centralna parkirišča Kranjska Gora, Bovec
- RS: Predor Vršič
- Režimi in nosilna zmogljivost Velika korita Soče

Zasnova režimov usmerjanja obiska v TNP – Kobarid - Tolmin

- Učne in druge usmerjevalne poti
- Pohodniške poti
- Planinske poti
- Kolesarske poti

- Informacijska točka
- Stranišče
- Pohodnik
- Kolesar
- Organiziran javni prevoz
- Parkirišče
- e-polnilnica
- Omejitev motornega dostopa
- Prepovedan promet za avtomobile
- Prepovedan promet za motorje
- Prepovedana vožnja s kolesi
- Vzletna/pristajalna mesta
- Soteskanje
- Planinska koča
- Informacijska tabla

- Stanje infrastrukture
- obstoječe
 - v pripravi
 - možno – proučiti
 - manjše obstoječe

- Mirna območja (NU TNP)
- Ožja zavarovana območja
- Meja TNP

0 1 2 km

Kartografska podlaga: DTK50, GURS
Izdelava: K&Z d.o.o., JZ TNP, 2022

Ključno:

- Centralna parkišča Kobarid, Tolmin
- Upravljanje Tolminskih korit skladno z nosilno zmogljivostjo

Aleš Zdešar, STO Mediateka

DEL 3: FINANČNI IN ČASOVNI NAČRT – v pripravi

Aleš Zdešar, STO Mediateka

DEL 4: ORGANIZACIJA IZVAJANJA – v pripravi

Nosilec: Javni zavod Triglavski narodni park

Odgovorna oseba: dr. Tit Potočnik

Vodja priprave: Majda Odar, Aleš Zdešar

Strokovna skupina JZ TNP:

Strokovna služba: Andrej Arih, Katja Gregorič, Davorin Koren, Tanja Menegalija, Igor Zakotnik, Aleš Zdešar

Naravovarstveno nadzorna služba: Sašo Hrovat, Zvonko Kravanja, Janez Grašič, Florijan Tišler, Žiga Marenk, Rado Legat, Tone Štular, Gorazd Kutin

Informacijsko izobraževalna služba: Majda Odar, Marko Pretner, Nina Rimahazi

Zunanji člani strokovne skupine:

Klemen Langus, Turizem Bohinj (Skupnost Julijske Alpe)

Urška Smukavec, Turizem Bohinj (projekt Vrh Julijcev, Promet Pokljuka)

Miro Kristan, PRC (CPS Julijske Alpe)

Slavka Zupan, K&Z, Svetovanje za razvoj d.o.o

Posvetovanja o delovnem gradivu akcijskega načrta so bila opravljena med septembrom in novembrom 2022 s predstavniki Ministrstva za okolje in prostor, parkovnih skupnosti in turističnih destinacij (2x), Planinske zveze Slovenije (op. PZS je izvedla široko obravnavo znotraj svojih organov), ključnimi strokovnimi deleženiki - nosilci urejanja prostora (ZRSVN, ZVKDS, ZGS, Ribiška zveza Slovenije..), CIPRA Slovenija